Бани одам аъзои якдигаранд!

Овози тоҷик

آواز تاجیک

Рўзнома аз соли 1924 мебарояд

Номҳои пешинаи рўзнома: «Овози тоҷики камбағал» (соли 1924), «Овози тоҷик» (солҳои 1924-1931), «Ҳақиқати Ўзбекистон» (солҳои 1931-1940), «Ўзбекистони сурх» (солҳои 1950-1964), «Ҳақиқати Ўзбекистон» (солҳои 1964-1991).

РЎЗНОМАИ КЕНГАШИ ОЛИЙ МАҶЛИС ВА ДЕВОНИ ВАЗИРОНИ ҶУМҲУРИЯТИ ЎЗБЕКИСТОН

9 июли соли 2003. Чоршанбе № 51 (12894)

Дар фурўш нархи озод. Рўзнома соати 16.55 имзо гардид.

Дар бораи ташрифи расмии Президенти Ҷумҳурияти Ўзбекистон ба Ҷумҳурияти Лаҳистон

10-12 июли соли 2003 мувофиқи таклифи Президенти Ҷумҳурияти Лаҳистон Александр Квасневский Президенти Ҷумҳурияти Ўзбекистон Ислом Каримов бо боздиди расмӣ ба Лаҳистон ташриф меорад.

Дар рафти сафар баррасии аҳволу истиқболи муносибатҳои дуҷониба, муаммоҳои байналхалқие, ки манфиати ду тарафро ифода мекунанд, инчунин ба имзо расондани як қатор ҳуҷҷатҳои дуҷониба ба нақша гирифта шудааст.

Дар бораи мавқуф гузоштани ташрифи кории Президенти Федератсияи Русия В.В.Путин ба Ҷумҳурияти Ўзбекистон

6 июли соли 2003 байни Президенти Ҷумҳурияти Ўзбекистон Ислом Каримов ва Президенти Федератсияи Русия Владимир Путин гуфтугўи телефонӣ ба амал омад.

Ба муносибати воқеаҳои фоҷиавии ноҳияи Тушинои шаҳри Маскав, ки дар оқибати вай қурбониҳо ба амал омаданд, ҷонибҳо зарур донистанд, ки ташрифи кории Президенти Федератсияи Русия В.В.Путинро ба Ҷумҳурияти Ўзбекистон ба муддати дигар гузаронанд.

ҲОМ: ҳамкории самаранок давом дорад

Президенти Ҷумҳурияти Ўзбекистон Ислом Каримов 5-6 июл ба шаҳри Алмаато барои иштирок дар ҷамъомади навбатии шўрои сарони давлатҳои аъзои созмони «Ҳамкории Осиёи Марказӣ» рафт

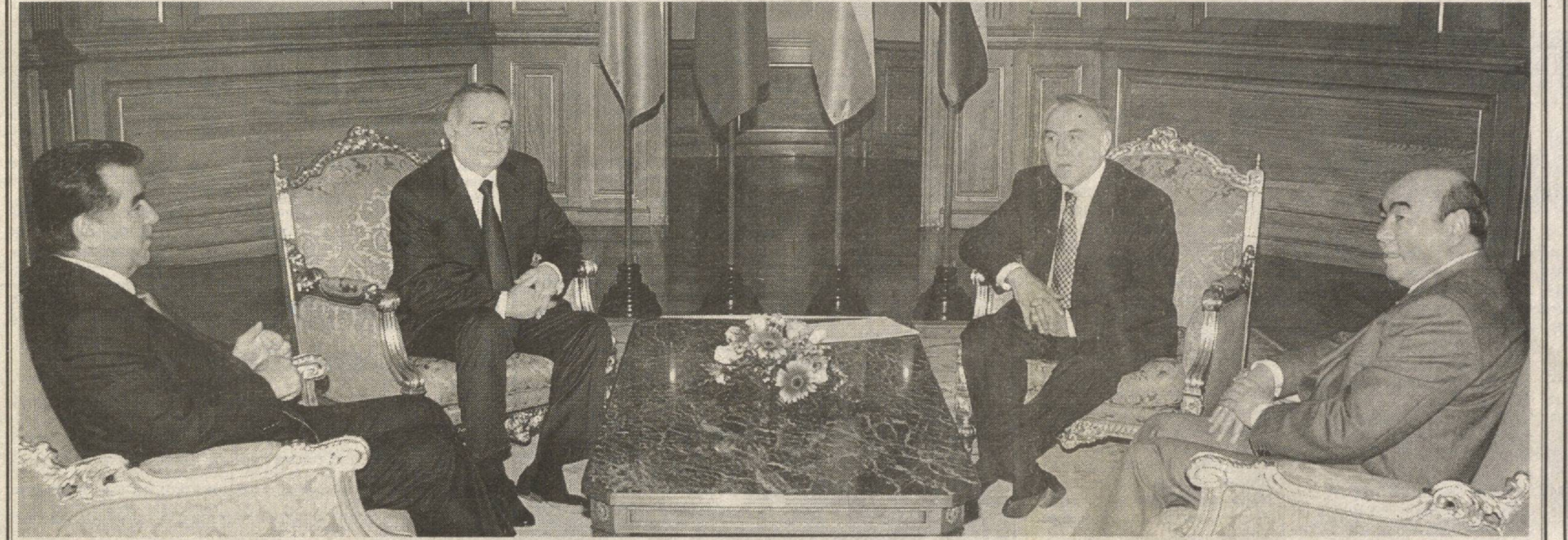

Чунон ки сарвари давлати мо дар гузориши худ бо журналистон қайд намуд, созмони «Ҳамкории Осиёи Марказӣ» сохтори демократӣ ба шумор меравад ва ба ташкилёбиаш дар пойгоҳи Ҳамкории иқтисодии Осиёи Марказӣ якуним сол пур мешавад. Тафриқае, ки аз ҳамкории иқтисодии пештара дар ин созмон мавҷуд аст, он мебошад, ки ҳамкории собиқа фақат ба масъалаҳои иқтисодӣ машғул мешуд. Махсусияти ташкилоти нав он мебошад, ки чаҳор кишвар-аъзои ин созмон ҳоло нафақат ба рушди муносибатҳои иқтисодӣ машғул мешаванд, балки имкониятҳои навро барои инкишоф додани робитаҳои сиёсӣ, иҷтимоӣ ва ғайра ҳам истифода менамоянд.

Созмони «Ҳамкории Осиёи Марказӣ» аз рўзи расман ба имзо расидани он— моҳи феврали соли 2002-ум дар анҷумани Алмаато бинобар ташкил додани ҳамкории созмони ҳамкории Осиёи Марказӣ, ки моҳи декабри соли 2001-ум дар вохўрии дар Тошканд дар байни президентҳои Ўзбекистон, Қазоқистон, Қирғизистон ва Тоҷикистон ба даст омада буд, амал менамояд. Раиси ин созмон ҳамон вақт Ислом Каримов интихоб шуд, ки ташаббускори бунёди созмони мазкур гардида буд. Дар даврае, ки роҳбарии созмони мазкурро ҷониби Ўзбекистон дар дўш дошт, вохўрии сарони давлатҳо—аъзои ҳамкории Осиёи Марказӣ: 6-7 июли соли 2002 дар шаҳри Актау (Қазоқистон), 5-6 октябр дар шаҳри Душанбе (Тоҷикистон), 27 декабр дар шаҳри Остона (Қазоқистон) ба вуқўъ пайваст.

Анҷумани кунунии алмаатоӣ вохўрии панҷумини аъзои ҲОМ дар чаҳорчўбаи сарони ин кишварҳо аст. Раиси созмон аз хусуси фаъолияти созмони «Ҳамкории Осиёи Марказӣ» дар ҷамъомади дар доираи танг ба амал омада, ҳамчунин дар маҷлиси дар доираи васеъ гузаронидашуда ҳисобот дод.

Дар ҷамъомад зикр гардид, ки дар давраи ба созмон роҳбарӣ намудани ҷониби Ўзбекистон дар роҳи инкишоф додани муносибатҳои бисёрҷанбаи байни мамлакатҳо-шарикҳо бисёр қадамҳои муҳим гузошта шуданд. Ғайр аз вохўрии сарони давлатҳо дар сатҳи олӣ боз анҷуманҳои иқтисодии намояндагони коргузорӣ дар миқёси минтақа дар шаҳри Тошканд гузаронида шуданд, ҷамъомади намояндагони парлумони кишварҳо-аъзои созмон ба вуқўъ пайвастанд, аз ҳама муҳимаш диққати махсус ба ҷиҳатҳои амалӣ нигаронида шуд, ки ҳуҷҷатҳои дар чаҳорчўбаи ин сохтори минтақавӣ қабул шуда иҷро гарданд ва обрўву боздеҳи он афзояд.

Дар рафти гуфтушунидҳо ҳамчунин ба масъалаҳои доду гирифти иқтисодӣ, инкишофи он дар минтақа, такмил додани шаклҳои он ва механизмҳои сиёсӣ, иҷтимоӣ, илмию техникӣ, фарҳангиву маърифатии алоқаҳо диққати ҷиддӣ нигаронида шуд.

Президентҳо аз хусуси масъалаҳои байналхалқӣ, таъсири онҳо ба кишварҳои минтақа аз ҷумла, ҷиҳатҳои мусбии навгониҳое, ки дар Афғонистон ба амал меоянд, изҳори ақида намуданд. Аз ҷиҳати он, ки Афғонистон ба роҳи ҳаёти осоишта қадам гузоштааст ва дар роҳи кўмак расонидан ба ин кишвар ба ҳамҷиҳатона амал намудан ниёз дорад, фикр ронда шуд.

Дар яке аз вохўриҳои гузашта , ки дар чаҳорчўбаи созмон ба амал омада буд, Ислом Каримов аз хусуси мубодилаи барномаҳои телевизиони кишварҳои минтақа изҳори ақида намуда буд. Дар нишасти матбуотие, ки дар анҷоми анҷумани Алмаато ба амал омад, Президенти мамлакати мо ба ин масъала бозистода, аз ҷумла чунин гуфт:

—Мо аз хусуси бо иттилоот таъмин намудани халқҳои кишварамон, пеш аз ҳама аз навигариҳои минтақа воқиф намудани онҳо бисёр сухан меронем, бо вуҷуди ин то имрўз ин хоҳиши мо ба ҳаёт татбиқ нагардидааст. Ҳол он ки доду гирифти иттилоот ва фақат иттилооти объективӣ имконият медиҳад, ки мо ҳамдигарро беҳтару беҳтар донем.

Дар ҷамъомад дар ин самт ҳам қадами амалӣ гузошта шуд. Минбаъд телевизиони ҳар як кишвар-аъзои ҳамкорӣ ҳафтае ду соат барномаҳои телевизиони давлатҳо—шарикҳои ҲОМ-ро намоиш медиҳанд.

Чунон ки Ислом Каримов қайд намуд, ин қарор давраи аввалини ҳамкорӣ дар чаҳорчўбаи созмон мебошад ва ҳамчунин қадами нахустин дар роҳи додугирифти иттилоот ба шумор меравад. Дар оянда ҳамкорӣ дар ин ҷабҳа дар ҳар як кишвар созмон додани нуқтаҳои хабарнигорӣ ва саъю ҳаракатҳои бузургмиқёсу дарозмўҳлатро-аз ҳамарўза инкишоф додани дастовардҳо дар ин ҷабҳа то истифодаи якҷояи ҳамроҳи маснўъҳои Замин дар назар дорад.

Ин имконият медиҳад, ки бо ҳаёти кишварҳои якдигар аз наздик шинос шавем, халқҳои мо минбаъд ҳам қаринтар гарданд, мазмуну моҳияти ҳуҷҷатҳои қабул гардида, ки ба он сарони давлатҳои минтақа имзо гузоштанд, фаҳмо бошанд, дар байни кишварҳо-аъзои ҳамкории Осиёи Марказӣ мубодилаи озоди афкор ба амал ояд. Ин амал, ки боварии байни кишварҳоро мустаҳкам менамояд, бешубҳа, омили аз ҳама муҳими инкишофи ҳамкории васеъи минтақа ба шумор меравад.

Дар асоси ҷамъбасти вохўрӣ як қатор ҳуҷҷатҳо ба имзо расиданд. Дар байни онҳо—изҳороти якҷояи роҳбарони Ҷумҳурияти Ўзбекистон, Ҷумҳурияти Қазоқистон, Ҷумҳурияти Қирғизистон ва Ҷумҳурияти Тоҷикистон, қарор дар бораи мустаҳкам намудани саъю ҳаракати давлатҳо-аъзои созмони «Ҳамкории Осиёи Марказӣ» дар мубориза ба муқобили терроризм, экстремизм ва хариду фурўши ғайриқонунии маводи нашъа мавҷуд буданд.

Лоиҳаи ҳуҷҷатҳо аз ҷониби президентҳо ҷиддан баррасӣ гардиданд ва бо маслиҳатҳои муҳими амалӣ пурра гардиданд. Дар рафти муҳокимаи изҳороти якҷоя Ислом Каримов, Нурсултон Назарбоев, Аскар Акаев ва Эмомалӣ Раҳмонов ба масъалаҳои оид ба созмон додани консорсиум оид ба истифодаи захираҳои обу барқи минтақа, ба амал ҷорӣ намудани лоиҳаҳои коммуникатсионӣ дар чаҳорчўбаи манфиатҳои давлатҳо ва беҳтар намудани таъминоти хўроквории кишварҳои минтақа махсусан истода гузаштанд.

Дар рафти вохўрӣ ҳаҷми корҳое, ки барои ба амал ҷорӣ намудани ин мақсадҳо нигаронида шудаанд, муайян гардиданд. Ба масъалаҳое диққату эътибори муҳим дода шуд, ки ба фаъол шудани ҷараёнҳои интегратсияи мамлакатҳо ва беҳтар гардидани сатҳи зиндагонии аҳолии минтақа нигаронида шудаанд. Аз ҷумла, шартнома аз хусуси муроҷиат ба созмонҳои байналхалқии молиявӣ ва коркарди консепсияҳои мувофиқ бинобар ин нақша ба имзо расид.

Президенти Ҷумҳурияти Қазоқистон Нурсултон Назарбоев раиси созмони «Ҳамкории Осиёи Марказӣ» ба мўҳлати навбатӣ интихоб гардид.

Қарор шуд, ки анҷумани навбатии созмон дар шаҳри Душанбе ба вуқўъ пайвандад.

Бо ин вохўрии сарони давлатҳо-аъзои созмони «Ҳамкории Осиёи Марказӣ» ба охир расид.

Бесабаб нест, ки роҳбари кишвари мо созмони «Ҳамкории Осиёи Марказӣ»-ро тавзеҳ дода ба он ҷиҳат эътибори ҳозиронро ҷалб намуд, ки ҳангоми интихоби номи ташкилот инкишофи ҳамаҷонибаву ҳаматарафаи он дар миқёси минтақа дар назар дошта шуда буд.

Анҷумани алматоии сарони давлатҳо-аъзои созмон ва умуман ҷамъбасти нимсолаи фаъолияти ин сохтор шаҳодат медиҳад, ки созмони «Ҳамкории Осиёи Марказӣ» вазифаҳои дар дўши худ доштаро фаъолона иҷро менамояд.

Ин созмон пеш аз ҳама ба шуури худшиносии халқҳои мо дар роҳи дарёфти инкишоф саҳми муносиб мегузорад, зеро мардуми мо дар тўли ҳазорсолаҳо дар фазои дўстиву ҳамдилӣ, ҳамкорӣ, азиз доштани суннатҳои бостониву кунунии худ зисту зиндагӣ доранд. Онҳо ба инкишофи инсоният саҳми бузург мегузоранд. ҲОМ имконият медиҳад, ки халқҳои минтақа ба иқтидор ва пешомади худ мўътамад бошанд, охирон вай имкон медиҳад, ки ҳамкории дарозмўҳлат ва пурсамар бо дигарон аз ҷумла бо кишварҳои ҳамсоя вусъат ёбад.

Ғулом МИРЗО,
хабарнигори махсуси ЎзА.
Суратгир: Абдувоҳид ТЎРАЕВ, (ЎзА).
Тошканд-Алмаато-Тошканд.

Қарори Девони Вазирони Ҷумҳурияти Ўзбекистон

Дар бораи тадбирҳои иловагӣ оид ба бо масолеҳи чўбу тахта фаровон гардондани бозори дохилӣ

Ба мақсади фароҳам овардани шароитҳо барои васеъ гардондани сохтмони манзил, таъмини эҳтиёҷоти ба масолеҳи чўбу тахта ва чўб доштаи аҳолӣ ва корхонаҳои ҷумҳурӣ, бо онҳо фаровон гардондани бозори дохилии истеъмолӣ Девони Вазирон **қарор мекунад:**

1. Аз 10 июли соли 2003:

андозаи боҷи воридоти гумрукӣ барои масолеҳи чўбу тахта ва чўби аз ҷониби шахсони юридикӣ овардамешуда дар ҳаҷми нул фоиз;

барои шахсони ҷисмоние, ки ба таркиби муқаррargардида ба сифати тадбиргарони шахсӣ бидуни ташкили шахси ҳуқуқӣ бо ҳуқуқи ба амал баровардани амалиётҳои содиротию воридотӣ ба рўйхат гирифта шудаанд, ҳангоми овардани масолеҳи чўбу тахта ва чўб, ки барои фаъолияти тиҷоратӣ таъин шудааст, андозаи нулии пардохти ягонаи гумрукӣ муқаррар карда шавад.

2. Кумитаи давлатии гумруки Ҷумҳурияти Ўзбекистон барои аз ҷониби шахсони ҳуқуқиву ҷисмонӣ риоя намудани тартиби муқарраршудаи ба ҷумҳурӣ овардани масолеҳи чўбу тахта ва чўб, дуруст ба амал баровардани расмигардонии гумрукӣ ва гирифтани боҷи гумрукӣ назорати қатъиро таъмин намояд.

3. Вазорати адлияи Ҷумҳурияти Ўзбекистон якҷоя бо Вазорати молия, Кумитаи давлатии гумруки Ҷумҳурияти Ўзбекистон ва дигар вазорату идораҳои манфиатдор:

дар мўҳлати даҳ рўз ба Девони Вазирон дар бораи даровардании тағйироту иловаҳо ба қонунгузории дар амалбуда, ки аз қарори мазкур бармеоянд, таклифот дарорад;

дар мўҳлати ду ҳафта ҳуҷҷатҳои меъёрии идоравиро ба талаботи қарори мазкур мутобиқ созад.

4. Назорати иҷрои қарори мазкур ба зиммаи Нахуствазири Ҷумҳурияти Ўзбекистон Ў.Султонов гузошта шавад.

Раиси Девони Вазирон
И.КАРИМОВ.

ш. Тошканд,
7 июли соли 2003

Ватан ғаллаи Андиҷонро қабул мекунад

Ғаллакорони вилояти Андиҷон супоришоти шартномавиро иҷро карданд. Ба хирмани Ватан 245 ҳазору 900 тонна ғаллаи соф, аз ҷумла 120 ҳазор тоннаи вайро тухмӣ ташкил медиҳад, армуғон гардид.

Деҳқонони вилоят тирамоҳи соли гузашта кишти ғалладонаро дар мўҳлати кўтоҳ ба анҷом расонданд. Навъи «Крошка», «Половчанка», «Чиллакӣ», «Старшина» ва дигар навъҳоеро, ки якчанд сол боз орзўи ғаллакоронро ҷомаи амал мепўшонанд, интихоб намуданд. Бориши зиёди баҳорӣ ва аввалҳои тобистон ба нашъунамои босуръати ғалла мусоидат кард.

Техникаи ғалладаравӣ пешакӣ ба хати омодагӣ гузошта шуда буд. Деҳқонони ноҳияи Избоскан яке аз аввалинҳо шуда ба ғалладаравӣ шурўъ карданд. Онҳо то охири мавсим пешсафиро аз даст надоданд. Бисёр хоҷагиҳо, иҷоракорони пешқадами вилоят ба ҷои 80 сентнерии пешбинишуда аз ҳар гектар 85-88 сентнерӣ ғалла рўёнданд.

Хирмани бузурги Бухоро

БУХОРО. (Хабарнигори ЎзА, Илҳом Сафар). Ғаллакорони вилоят зиёда аз 142 ҳазор тонна ғалла супурда, ўҳдадории солонаи шартномавиро иҷро карданд. Ҳосилнокӣ ба ҳисоби миёна 48 сентнериро ташкил дод. Ин нисбат ба нишондиҳандаи порсола 7 сентнерӣ зиёд аст.

Ба ин комёбии вилоят ғаллакорони ноҳияҳои Вобкент, Ромитан, Когон, Олот, Ғиҷдувон ва Ҷондор ҳиссаи босазо гузоштанд.

Дар вилоят аз 103 «Кейс» ва ҳафтод комбайни тамғаҳояшон гуногун самарабахш истифода бурданд. Чи хеле ки мутахассисон қайд мекунанд, дар вилоят аз ғалла 4,2 миллиард сўм фоидаи соф ба даст хоҳанд овард.

Ғалладаравӣ идома дорад. Майдонҳои аз холишударо шудгор карда, дигар зироат мекоранд.

Омодагӣ ба ҷашн

ТОШКАНД. (Мухбири ЎзА, Назокат Усмонова). ***Дар пойтахт бахшида ба рафти омодагӣ ба ҷашни 12-солагии истиқлоли кишвар ва фестивали мусиқии байналхалқии анъанавии «Шарқ тароналари» маҷлиси якҷояи машваратии Вазорати фарҳанг ва иттиҳодияи «Ўзбекнаво» баргузор гардид.***

Чун ҳамеша тантанаҳо дар майдони асосии ҷумҳурият—Мустақилӣ сурат мегирад. Дар он ҷамоаҳои худфаъол ва касбии зиёде аз Ҷумҳурияти Қароқалпоқистон, вилоятҳо ва шаҳри Тошканд иштирок менамоянд. Бояд қайд намуд, ки ҳар минтақа урфу одат, анъаноти ба худ хос дорад.

Ва тавассути фарҳанги хос санъати миллӣ, мероси бебаҳои халқ намоиш дода мешавад.

Хотиррасон гардид, ки тантанаҳои алоқадор ба ҷашни аз ҳама бузургу азизи халқамон бояд бо рўҳбаландӣ ва хубу зеботар аз тадбирҳои пешина гузаранд. Онҳо нотакрор, инъикосгари зиндаву бадеии сохтмонҳои бузург, халқи созандаву офаранда ва дар роҳи бунёди сулҳ фидокори мо бояд бошанд.

Ба туфайли ҷашн паҳлўҳои нави санъат ошкор ва истеъдодҳои нав ба нав кашф мегарданд, суруду оҳанг ва рақсҳои тоза ва ранг ба ранг офарида мешаванд. Диққати асосӣ ба интихоб ва тайёр сохтани репертуари иштирокдорони ҷашн нигаронида шуд.

Дар маҷлиси машваратӣ ҳамчунин масъалаи гузаронидани фестивали «Шарқ тароналари» дар Самарқанд ва ҷашни 70-солагии шаҳри Нукус баррасӣ гардид.

Навигариҳои олам

Хабарҳо аз хориҷа Хабарҳо аз хориҷа

Мувофиқи маълумоти СММ

Аз рўи маълумоте, ки Созмони Милали Муттаҳид ҳафтаи гузашта иброз намуд, ташкилоти террористии «Ал-Қоида» алҳол дар ихтиёри худ 800 ҷанговар дорад, ки ҳар кадоми он барои ташкили ҳуҷум ба обектҳои иқтисодӣ ва сайёҳӣ омода мебошад. «Инҳо, — гуфта мешавад, дар маълумотнома, аз нигоҳи интеллектуалӣ ва тайёрии ҳарбӣ дониши хуб доранд, ки ба ин сабаб тавонистаанд ба мамлакатҳои мухталиф роҳ ёбанд ва онҳо аз рўи салоҳдиди худ амал хоҳанд кард».

Қонун бар зидди тамоку

Ду сол боз дар Филиппин масъалаи манъ кардани сигоркашӣ дар ҷойҳои ҷамоатӣ, маҳдуд кардани фурўши он, манъ намудани рекламаи он дар парламенти дупалатагии мамлакат муҳокима мешуд. Инак, парламент ризоият дод. Президенти Филиппин Глория Аррейо дар ин бобат қонунро имзо кард. Мувофиқи он аз соли 2008 рекламаи сигор батамом манъ мешавад. Алҳол сигоркашӣ дар муассисаҳои таълимӣ, беморхонаҳо, клиникаҳо, дар ҳама ҷойҳои ҷамоатӣ, ки дар биноҳои болопўшанд, мумкин нест.

Дузди беҳамто

Политсияи Дубай, Аморати Муттаҳидаи Араб, дуздеро дастгир намуд, ки дар муддати ҳамагӣ як моҳ 25 бўстонсаро ва хонаҳои одамонро ғорат кардааст. Аммо аз хонаи дузд, ки меҳмонхона буд, фақат соатҳои тиллоии дуздидаашро ёфтаанду халос. Ин шахс аз Лубнон ҳамчун сайёҳ ба Дубай омада буд. Ў ғайри соат, дигар ашёҳои ба яғмо бурдаашро аллакай ба ватани худ, фиристодааст.

Суд ин дузди ашаддиро ба мўҳлати 44 моҳ аз озодӣ маҳрум карда, ҳукм баровард, ки ҳама чизҳои дуздидаашро ба соҳибонаш баргардонад, сипас ў ба ватанаш депортатсия (фиристода) мешавад.

(Аз рўи хабарҳои оҷонсиҳои итилоотии хориҷӣ таҳия шудааст).

Ёрии беподоши Ҷопон

ТОШКАНД. (Мухбири ЎзА, Фазлиддин Арзиев) ***Мувофиқи лоиҳаи «Пардохти идрор (стипендия) барои тайёр кардани мутахассисон дар Ўзбекистон» ҳукумати Ҷопон барои соли 2003 58 миллион иен ҷудо кард.***

Бахшида ба ин дар Девони Вазирон маросими ба имзорасонии ҳуҷҷатҳо сурат гирифт. Дар тадбир қайд гардид, ки алоқаҳои мутақобилаи Ўзбекистону Ҷопон дар ҳама соҳаҳо, аз ҷумла соҳаи таълим, табъи дил ривоҷ меёбад.

Мақсад аз додани гранти мазкур ташкили таҳсили донишҷўёни Ўзбекистон дар мактабҳои олии Ҷопон аст.

Ҳуҷҷатро ҷонишини Нахуствазири Ҷумҳурияти Ўзбекистон Ҳ.Кароматов ва Сафири фавқулодда ва мухтори Ҷопон дар мамлакати мо Акио - Кавато ба имзо расонданд.

Роҳҳо моро ба манзил мебаранд

Роҳҳо... Шаҳреро ба шаҳри дигар, манзилеро ба манзили дигар маҳз ҳамин роҳҳо пайвандгаранд. Роҳ ҳаст, ки аз ҷое ба ҷои дигар меравем. Бо ифодаи дигар, роҳ худ кӯчаҳои зиндагианд, ки ҳама паи мақсад ё коре, то даме зиндагист, бо онҳо равон бударем.

Ва ин хуб аст, ки ин роҳҳо, ҳам ба маънии аслию ҳам маҷозӣ, равон бошанд.

Вақте сухан дар бораи роҳ аст, бидуни ихтиёр «Роҳи абрешим» ба хотир меояд.

Роҳи абрешим... Ин ифода ба аксари мардуми олам шинос аст.

Ҳанӯз дар садаи сипаришуда ЮНЕСКО қарор баровард, ки олимони ҷаҳон ба омӯхтани ин роҳ шурӯъ намоянд. Диққати олимӣ, хоссатан муҳаққиқон ба он ҷалб гашт. Ба дар саросари кишварҳое, ки қадиман роҳ вокеъ гашта, ҷашну тантанаҳо сурат гирифтанд. Аъзоёни экспедитсияи махсус ҳазорҳо километр масофаро тай намуда, аз кӯҳҳои Кавказ ва баҳри Хазар гузаштанд. Қароқум ҳам пас монд. Иштирокдоронро роҳҳои Ӯзбекистон истиқбол карданд.

Воқиан, Ӯзбекистони имрӯз ҳам як замон дар чорроҳаи ҳамин роҳи азим ва қадима қарор дошт ва Шарқу Ғарб тавассути роҳҳои он равуо мекарданд.

Инак, сухан дар бораи вазъи имрӯзаи он роҳҳо, дигаргунсозиҳои азиме, ки дар ин роҳҳо ба вуқӯъ омадаанд ва тавлиди роҳҳои нав.

Ҳар иду тантанаро бо тӯёнае истиқбол кардан расми дерин аст. Аз ҷумла иди истиқлолро, ки ҷашни аз ҳама бузургу аз ҳама азиз баҳри ӯзбекистониён аст. Тӯҳфаҳои хуби меҳнатии бунёдгарони мо ба ин ҷашн чанд сол инҷониб, рӯзҳои арафа ба истифода супоридани сохтмонҳои тоза, бунёди иншоотҳои бузург ва роҳҳову кӯпрукҳои нав қарор гирифтааст.

Истиқлол, ки некии паи қадими онро дувоздаҳ сол инҷониб эҳсос мекунем, шарофати худро дар ободу зебо гардидани кишвар, дигаргунсозиҳои бузурги ҳаёти ҷамъиятӣ, ки ба рушди маънавиётамон ҳамчунон созгор аст, баръало намудор месозад.

Васеъ, росту равон, зебою суфтагии роҳҳо низ нишонаи пешравиҳост. Сохта шудани кӯпрукҳои пурҳашам ҳам аломати ободгариҳост. Вақтҳои охир ин қабил роҳҳо ва кӯпрукҳо хеле зиёд сохта ва ба истифода супурда шуданд.

Вақте гузаратон ба Вокзали ҷанубии пойтахт афтод, дар шафати он кӯпруке хоҳед дид, ки ҳашамати он басо диққатрабост. Ин кӯпрук дар чорроҳаи кӯчаҳои ба номи Ҳамза Умаров, Фарҳод, Усмон Носир ва Гавҳар воқест. Беихтиёр гузаштаи наздик ёдатон омада, ба худ меандешед, ки то қарибиҳо дар ин ҷо, бинобар зиёдии ҳаракати нақлиёт, аз як тарафи кӯча ба тарафи дигар гузаштани пиёдагон душвориҳо дошт. Мошинҳо баъзан паси ҳам турнақатор мешуданд. Ба танг омадани дили онҳое, ки савори нақлиёти ҷамъиятианд, аз ҳаракати сусти автобус ва троллейбусҳо, як ҳолати муқаррарӣ буд. Ҳоло,- хушбахтона, вазъият дигар аст. Ба тартиб афтодани суръату ҳаракати нақлиётҳо, бегуфтугӯ, касро қонеъ месозад.

Ё бигирем кӯприки мӯҳташамро дар шафати бозори нави Юнусобод, ки бунёди он ба ҳамин қатор ободиҳо фароҳам овард. Чаҳор-панҷ сол пеш дар манзараи ин қитъа билкул дигар буд. Ҳоло вақте аз канораи ба зер ба болои он кӯпрук назар меафканед, ҳаракати муназзами нақлиётро ба чаҳор сӯ, чун моҳии дар об, дида, аз ободгариҳо, ки вақтҳои охир бештар рух менамоянд, ба ваҷд меоед.

Корҳои бузургбунёдгарӣ дар як худи роҳи халқагарди пойтахт низ барҷаста хувайдост. Ин роҳ 30 километр тӯл мекашад. Ба талаботи андозаи байналхалқӣ пурра ҷавобгӯст. Дар ин ки ҳаракати муназзами нақлиёт дар роҳ бошад, кӯпрукҳо ва роҳҳои зеризаминӣ мавриди истифодаанд.

Вақте сухан аз бобати роҳ ва роҳсозист, беихтиёр ҷиҳати кӯпрукҳо тоб хӯрдани ҷараёни сухан бесабаб нест. Кӯпрукҳо низ идомаи ҳамин роҳҳо мебошанд. Мавриди таваҷҷӯҳ аст, ки дар як роҳи хурди ҳалқагарди Тошканд ин кӯпрукҳо 6,6 километрро ташкил медиҳанд.

Танҳо ба бунёди кӯпрукҳо бошад, беш аз 5 миллиард сӯм харҷ гардидааст. Муҳимтараш, гап сари он ки устоён ва сохтмончиёни маҳоратноки мо бо истифодаи технологияи нави бинокорӣ дар муддати кӯтоҳ ба бунёди чунин ободиву иншоотҳои бузург қодир будани худро нишон дода, ба ҳусни пойтахт ҳусни нав бахшиданд.

***

Қисми асосии роҳҳо дар қаламрави ҷумҳурӣ роҳҳои автомобилгард мебошанд. Ин роҳҳо ҳатто дар деҳу деҳкадаҳои дурдасттарин аҳамияти бузургеро моликанд. Вақтҳои охир нафақат роҳҳои миёни шаҳр ё ноҳияҳо, ҳатто роҳҳое, ки то деҳаҳои дури кӯҳистон тӯл мекашанд, васеъ ва мумфарш гардида, ҳаракат дар ин ҷодаҳо қулай ва бароҳат мегардад.

Қисме аз роҳҳои Ӯзбекистон, ки ҳаракати муттасил дар онҳо ҳаракати хун дар шарёни одамиро ба хотир меоварад, аҳамияти калони стратегӣ ва байналхалқӣ доранд.

Ҳамаи ин роҳҳо дар дувоздаҳ соли охир тарҳ ва симои худро батамом дигаргун сохтанд. Ва онҳо на фақат ба мардуми ҷумҳурӣ, балки ба сокинони кишварҳои гирду атроф хизмат менамоянд.

Бале, роҳҳои дар ин диёр домангустурда, ки чор самтро ба ҳам мепайванданд, дар мустаҳкамшавии равобити мардуми олам ҳам нақши муҳим мебозанд. Мавриди истифода қарор гирифтани ин роҳҳо дар бобати эҳёи роҳи қадимаи абрешим, ки дар боло номи он зикр гашт, аҳамияти ҳалкунанда доранд.

***

Роҳи Тошканд—Ӯш дорои аҳамияти стратегист. Ин роҳ аз водии Фарғона гузашта, қаламрави диёри моро ба музофотҳои Қирғизистону Тоҷикистон мепайвандад. То Чин пайваст гардидани ин роҳ бошад, бе гуфтугӯ, нишонаи эҳёи дигарбораи ҳамон роҳи қадима аст, ки онро Роҳи бузурги абрешим номидаанд.

Ин роҳ, ба ҳисобе, пеш аз истиқлол низ вуҷуд дошт. Вале танҳо ба ном. Равуо дар ин роҳ пештар ҳам буд, вале хеле кам. Роҳ морпеч буду мушкилгузар. Хеле хатарнок буд. Зуд-зуд садама ва ҳалокати автомобилӣ рӯй медод. Хусусан дар ағба, дар доманаи баландкӯҳ барф, ки бисёр меборид, равуо дар фасли зимистон билкул қатъ мейфт. Дар фаслҳои тирамоҳ ва баҳор ҳам, бинобар инҷиқиҳои бемавридии обу ҳаво, аз ин роҳ гузаштан аксар вақт равуокунандагонро ба ҳолати ногувор меандохт.

Гуфтан мумкин, ин роҳ акнун билкул роҳи дигарест. Васеъ, мумфарш ва тахту ҳамвор аст. Бидуни ҳарос, дар вақту соати дилхоҳ, дар он ҳаракат кардан имкон дорад. Дар ҳамаи чор фасл роҳ кушода аст. Дар ҳолати боридани барфи баланд ҳам равуои нақлиёт қатъ намегардад. Зеро хидматгузорони роҳ бетанаффус дар саъю кӯшиши онанд, ки роҳи ағба ва атрофи он аз барф тоза, равон ва бехатар бошад.

Бузургтарин роҳҳои дохиликӯҳӣ (тоннелҳо) дар Осиёи Марказӣ низ ҳамин ҷо сохта шудааст.

Бале, ин тоннелҳо, ки дар ағбаҳои Қамчиқ ва Резак се сол инҷониб мавриди истифодаанд, комёбии бузурги роҳсозони мост. Дарозии роҳҳои дохиликӯҳӣ, ки барои бунёдашон роҳсозон се соли расо меҳнат кардаанд, дуюним километрро ташкил медиҳад. То моҳи августи соли 2000 ум 27 миллиард сӯмина корҳои сохтмонӣ ба иҷро расида буданд. Ҳарчанд тоннелҳо дар истифодаанд, кор дар онҳо ва гирду атрофи онҳо ҳамон қатъ наёфтааст. Роҳсозон пайваста дар ҷунбуҷӯл ва аз паи басомонрасонии шикасту рехти роҳ бетанаффус ҷадал доранд.

Воқиан, бунёдгарони ин сохтмони бузург асосан бинокорони худӣ, шаҳрвандони маҳаллианд, ки дар вилоятҳои Фарғонаю Намангон ва Андиҷону Тошканд истиқомат мекунанд.

Чун дар дигар қисмати роҳҳо, дар дохили тоннелҳо ҳам равуо ягон лаҳза қатъ намегардад. Яке аз ҷуфти тоннелҳо 1072 ва ҷуфти дигар 412 метр дарозӣ дорад. Ҳаракати автомобилҳо дар дохили роҳҳои кӯҳӣ ҳамеша дар назоратанд: виддеокамера ва компютерҳои назораткунанда мӯътадилӣ ва бехавфии ин ҳаракатҳоро доимо мушоҳида мекунанд. Ҳамчунин мусоидии иқлими дохили тоннелҳоро тавассути ускунаҳое, ки гузошта шудаанд, аниқ кардан имкон дорад.

Ағба, албатта, ағба аст. Табиати баландкӯҳ инҷиқиҳо дорад. Аввали баҳор кӯчидани тарма аз эҳтимол дур нест. Гоҳо рехтани сангу шағалҳои башиддат ва хоктӯдаҳо ба мушоҳида мерасад. Вале роҳсозон ва ходимону кормандони роҳ дар ҳолати ба вуқӯъ омадани ин гуна ногувориҳо ҳаракат мекунанд, ки онро зуд бартараф намоянд. Охир, кам касон намегузаранд аз ин роҳ — дар як шабонарӯз тақрибан 20 ҳазор адад автомобилҳои гуногунтамға пайваста дар ҳаракатанд.

Бо баробари роҳҳои автомобилгард роҳи оҳан низ дар Ӯзбекистон мавриди эътибор аст. Ва он дар иқтисодиёти кишвар фишанги асосист. Вақте мегӯянд роҳи оҳан шоҳраги иқтисодиёт аст, тасдиқи онро дар мисоли иқтисодиёти диёри худ низ мушоҳида карда метавонем. Имрӯзҳо дар Ӯзбекистон беш аз 66 фоизи тамоми боре, ки аз Ӯзбекистон бароварда ва ё ба қаламрави он дароварда мешавад.

Бале, қисми асосии содиротию воридоти тавассути роҳи оҳан сурат мегирад ва ин водор менамояд, ки таваҷҷӯҳ ба ин пурзӯр гардад. Ва эътибор ба роҳи оҳан пурзӯр гардад. Таъсиси ширкати давлатию саҳҳомии «Ӯзбекистон темир йӯллари», ки роҳи оҳани ҷумҳуриро дар ихтиёр дорад, аз ин иқдом буда, ин созмон барои вусъат бахшидани корҳо равобитро ба хориҷ ва коршиносони мамлакатҳои мутараққӣ мустаҳкам гардондааст.

Роҳҳои оҳан чун роҳҳои автомобилгард таҳти ғамхории доимии давлатианд, сари вақт таъмир ва тармим карда мешаванд. Биноҳои нави вокзалҳо сохта шуда ва сохтмони хатҳои нави роҳи оҳан ба нақша медарояд. Чунончи, нақшаи сохтмони роҳи оҳани миёни шаҳрҳои Ангрен ва Поп.

Ба истифода супурда шудани роҳи оҳани «Учқудуқ—Султон—Увайстоғ—Мискин» низ ҳодисаи фараҳбахш дар ҳаёти роҳиоҳанчиён ва алоқамандони ин роҳ гардид. Сохтмони хатти нави роҳи оҳани «Тошгузар—Бойсун—Қумқӯрғон» бошад, ҳоло дар авҷ аст. Аллакай дар масофаи беш аз 25 километр релсҳо хобонда шудаанд. Соли 2007 сохтмон ба охир мерасад. Мавриди истифода қарор гирифтани ин роҳ ба рушди хоҷагии халқи кишвар, бешак, мусоидат хоҳад кард.

Ба роҳ мондани боркашонии транзитӣ тавассути Тоҷикистону Афғонистон ва Покистону Ҳиндустон низ дар маркази диққат аст.

Ногуфта намонад, ки Ӯзбекистон, ки муносибати неки ҳамсоягариро бо мамлакатҳои ҳамҷавор ба роҳ мондааст, як самти сиёсати берунии худро ба беҳтар гардондани соҳаи коммуникатсия нигарондааст. Чанде қабл сарони давлатҳои Ӯзбекистон ва Эрон ба ҳам вохӯрда, аз ҳамин бобат, яъне ҷиҳати беҳбудӣ бахшидан ба ҳолати роҳҳое, ки молҳои транзитӣ мегузаронанд, низ гуфтугӯ ба миён оварданд.

***

Чун сухан аз бобати роҳ аст, наметавон нисбати роҳи ҳавоӣ ва дигаргунсозиҳо дар он ҳамчунин чанд ҳарф нагуфт. Роҳҳои ҳавоии Ӯзбекистон имрӯз онро ба зиёда аз 20 мамлакати ҷаҳон мепайванданд, ҳол он ки то истиқлол аз Тошканд фақат ба шаҳрҳои Кобул ва Деҳлӣ рейси байналхалқӣ вуҷуд дошту халос. Ширкати миллии ҳавопаймоии «Ӯзбекистон ҳаво йӯллари», ки вақтҳои охир нуфузи бештар пайдо намудааст, ба харидани тайёраҳои замонавӣ қодир аст ва чандин ин гуна, тайёраҳоро дорост. Зимнан, дар ҳудуди худи ҷумҳурӣ тавассути ҳамкорӣ бо коршиносони амрикоӣ, канадагӣ ва русиягӣ ҳоло истеҳсоли тайёраи замонавии «ИЛ-114» низ ба роҳ монда шудааст.

***

Гуфтугӯ бо «Роҳи абрешим» оғоз намуда, иброз доштем, ки он аз ҳудуди Ӯзбекистон ҳам мегузашт. Дуруст. Имрӯз ҳам бисёр кӯча ва шоҳкӯчаҳоямон дар чорроҳаи ҳамин роҳи қадима воқеъ гардида, инак, он роҳҳои васеъ, мумфарш ва тахту равон одамонро ба манзили мурод мерасонанд.

М.ШОДИЕВ.

Ба «хонаи умумӣ» марҳамат!

Чанде пеш дар шаҳри Салоникии Юнон маҷлиси навбатии Иттиҳодияи Урупо баргузор шуд, ки дар он Қонуни Асосии ин ҷамъияти беназир қабул гардид. Агарчанде ин иттиҳодия чандин сол аст, ки бо иштироки понздаҳ кишвари қитъа ба сар мебарад, баъзе аз ҳуҷҷатҳои муҳими он дар ҳоли таҳия ва ё тасдиқ қарор доранд.

Бар замми ҳамаи ин боз даҳ мамлакати хурду бузурги Урупои Шарқӣ омодаи дохил шудан ба маъвои умумиурупоӣ ҳастанд.

Аксарияти даҳ кишвари довталаби нави хонаи ободи урупоӣ аз ҷумлаи мамлакатҳои собиқи сотсиалистӣ ва ҷумҳуриятҳои назди Балтикаи собиқи шӯравӣ ҳастанд, ки замони тавлиди ғояи Ҷамъияти Урупо (дар аввал Иттиҳодияи Урупо чунин номида мешуд) ҳатто наметавонистанд орзу кунанд, ки рӯзе онҳо ҳам ба давлатҳои сармоядории ҳамқитъаву ҳамсояи худ мерасанд. Аммо шикасти Иттиҳоди Шӯравӣ на танҳо дасту пои понздаҳ ҷумҳурии бародариро кушод, балки тамоми банду басти лагери муқтадири давлатҳои сотсиалистиро барҳам зад. Гузашта аз ин ҳама ҳатто дар арафаи фурӯпошии ҷамъияти сотсиалистии дунё ҷумҳуриҳои назди Балтикаи шӯравӣ —Латвия, Литва ва Эстония ҳанӯз басе таманнои онро доштанд, ки зудтар ба Ғарб, яъне ба мамлакатҳое қарин гарданд, ки умумияти зиёди фарҳангиву маънавӣ ва рушди ҳамонанди иқтисодӣ доранд.

Ҳамаи ин ормону орзуҳо ҳоло тақрибан ҷомаи амал мепӯшанд ва онҳо на танҳо дар остонаи хонаи умумиурупоӣ ҳастанд, балки азм доранд узвияти онҳоро блоки ҳарбии НАТО низ бипазирад.

Агар дар Ҷумҳурияти Литва аксарияти ҷамъияти соҳиби овоз барои дохил шудан ба Иттиҳодияи Урупо дар райъпурсӣ ҷавоби мусбӣ дода бошад, чунин ҳамапурсӣ дар Эстония охири моҳи ҷорӣ ва дар Латвия 20 сентябри соли равон барпо мегардад.

Дар баъзе аз мамлакатҳои довталаб аз натиҷаи ҳамапурсӣ каме ҳисси нобоварӣ низ вуҷуд дорад, ки ин хавотирии роҳбарони онҳо ҳам бесабаб намебошад. Дар Ҷумҳурияти Чехия, ба таври мисол, ба қитъаҳои овоздиҳӣ ҳамагӣ 55,2 фоизи аҳолии соҳиби овоз ҳозир гаштааст, ки бештар аз 77 фоизи он хушҳолии худро аз пазируфта шудани мамлакаташон ба хонаи умумиурупоӣ «тасдиқ» намудааст. Дар Чехия ва Полша аз дурандешии ҳукуматдорон буд, ки ҳамапурсиро на як рӯз, балки дурӯзӣ баргузор намуданд, ки ҳарчӣ бештари аҳолӣ дар он имкони ширкат дошта бошад. Дар яке аз кишварҳои Урупо — Полша беҳуда каме навмедие нисбати натиҷаи ҳамапурсӣ вуҷуд надошт. Зеро баъзе нуктаҳое дар низоми умумиурупоӣ вуҷуд доранд, ки бо андешаҳои мазҳабӣ ва суннатии ҷамъияти Лаҳистон мувофиқ намеояд. Фаразан, бигирем, ҳамон суқути фарзанди батни модарро, ки дар Полшаи католикӣ ин масъала нисбат ба дигар мамлакатҳои урупоӣ хеле ҳассос мебошад. Аммо таззод дар он аст, ки меъёрҳои қонунии Иттиҳодияи Урупо суқути фарзандро иҷозат медиҳад ва дар аввал аз ҳамаи мамлакатҳо тақозо карда мешуд, ки қонунҳои миллии худро бо меъёрҳову тақозоҳои Иттиҳодияи Урупо ҳамоҳанг созанд. Лекин ин гуна масъалаҳо барои баъзе ҷамъияту миллатҳо аз «хонаи урупоӣ» муқаддастар буд ва аз ин боис ҳам қарор гардид, ки чунин нуктаву зиддиятҳо тавре ҳал гардад, ки анъанаҳои мазҳабиву миллии онҳо шикаст нахӯрад. Ва ҳамин тариқ ба таъбири котиби дуюми сафоратхонаи Латвия дар Ӯзбекистон Алда Ҳуула «дар Чехия боз ҳамон «Ромб» -и худу дар Латвия «шпроти» дӯстдоштаашонро истеъмол карданро давом медиҳанд». Яъне ба муносибати ба Иттиҳодияи Урупо ворид шудан маҳрумиятҳои ҷиддӣ рух намедиҳад. Аммо як олмонӣ ва ё фаронсавӣ агар ба Латвия ва ё бигирем ба Полша ояд, бояд худро дар ватани худ эҳсос на-

Роҳи Урупо —роҳи ягона.

моянд. Ин на танҳо бо он маъно, ки муҳиту ҳавои он барояш мусоид бошад, балки нарху сифат ва хизмати ин ё он муассиса мисли андозаҳои ҳар кишвари пешрафтаи иттиҳодия бошад. Аз ин боис ҳам ҳар як нуқтаи хизматрасонӣ ва муассисаҳои таомхӯрӣ —чӣ хусусӣ ва чӣ давлатӣ ҳатман ҷавобгӯи андозаҳои Ғарб гардад.

Вақте ки дар ҳар мамлакат ҳар нафар ба қуттии овоздиҳӣ наздик мешавад, сари ин мавзӯъҳо фикр мекунад. Беҳуда нест, ки дар Полша беш аз 22 фоизи райъдодагон зидди узвияти мамлакати худ овоз додаанд. Дар ҳар сурат то имрӯз дар ҳафт мамлакати довталаб —Венгрия, Литва,Малта, Полша, Словакия, Словения ва Чехия ҷамъият барои пайвастани кишвари худ ба Иттиҳодияи Урупо ҷавоби мусбӣ дод. Бояд гуфт, ки давлатҳои номбурда дар сурати аз ҷониби «понздаҳгонаи» аввал пазируфта шудан, ба ҳар миқдор аз Иттиҳодияи Урупо кӯмаки моддӣ мегиранд, ки муҳимтарин соҳаҳои худро ба дараҷаи умумиурупоӣ наздик баранд. Ғайр аз ин даҳ мамлакати нав ҳам бо ҳар дараҷаи зиндагӣ ба «хонаи умумӣ» ворид мегарданд. Ба гунаи мисол дар Полша ҳоло маоши миёна 550 долларро ташкил намояд, дар Латвия бештар аз 250. Ва ҳамин тариқ дигар давлатҳо ҳам аз якдигар фарқ доранд.

Маҳз чунин тафовутҳо боиси он мегардад, ки на ҳама аъзои Иттиҳодияи Урупо мехоҳад тамоми сохтори худро бо меъёрҳои умумии Урупо ҳамоҳанг созанд, ки то ҳанӯз воҳиди пули умумии евроро напазируфтани баъзе аз онҳо далели ин аст.

Ба ғайр аз доираи корҳои Иттиҳодияи Урупо аъзои он дар бисёр масъалаҳои муҳим хилофи назар доранд, ки инро масъалаи Ироқ ва ҷанги он нишон дод. Бо вуҷуди ҳамаи ин маҷлиси охирин дар Салоники нишон дод, ки урупоиҳо ҳамдигарро гарм истиқбол менамоянд ва ба «хонаи умумии» худ қабул намудани боз даҳ ҳамсояи қитъаашонро ба 1 маи соли 2004 гузоштанд.

Тоҷибой ИКРОМОВ,
шореҳи сиёсии
«Овози тоҷик».

Дар ноҳияи Узуни вилояти Сурхондарё соли 1993 сехи матои нобофта ба кор оғоз намуда буд. Дар ин корхонаи истеҳсолӣ ҳар сол барои корхонаҳои пахтатозакунии вилоят 180 маҷмӯъ ва ё 425 ҳазор метри тӯлонӣ матои нобофта омода мекард. Аммо барои ин 50 тонна калобаи риштаро то ҳанӯз аз Тошканд, Бухоро ва комбинатҳои бофандагии Ҷарқӯрғон харид мекарданд.

— Ба қарибӣ дар ин ҷо сехе ташкил карда шуд, ки соле то 110 тонна риштаи калоба истеҳсол кунад,— мегӯяд раҳбари сехи ресандагӣ Ӯктам Раҳмонов. — Ба туфайли ин муваффақ гардидем, ки нархи аслии матои нобофта арзонтар гардад. Дар баробари ин ба истеҳсоли он миқдор калоба шурӯъ кардем, ки минбаъд онро метавонем ба корхонаҳои вилоят бифурӯшем. Ба кор оғоз намудани корхона чанд нафари дигарро низ бо кори доимӣ таъмин намуд.

***Дар сурат:** дар сехи матои нобофта.*

Суратгир: Шомурод ШАРОФОВ. (ӮзА).

Гирифтории ғайриқонунӣ аз байн рафт

Дар вилояти Сирдарё аз аввали сол ҳар як ташкилоти маъмурӣ як ноҳияро ба шефӣ гирифта буд, то ки роҳи қонуншиканӣ баста гардад. Дар натиҷа панҷ моҳи сипаришуда нишон дод, ки ҷинояткорӣ ба 2,6 фоиз ва ҷиноятҳои вазнин низ хеле камтар рух додаанд. Аз ҳама муҳимаш, ғайриқонунӣ ба шӯъбаи корҳои дохилӣ овардани одамон ва дар маҳбас нигоҳ доштани онҳо аз байн рафтааст. Ҳамчунин арзу шикояти шаҳрвандон ба мақомоти болоӣ се баробар кам шудааст. Ҳамаи инро прокурори вилоят Э.Бердимуродов дар маҷлиси васеи мақомоти ҳифзи ҳуқуқи вилоят, ки дар шаҳри Гулистон барпо шуд, қайд намуд.

ӮзА.

Навгониҳои Тоҷикистон

Вохӯрии коргузорони СҲШ

Дар Душанбе ҷамъомади навбатии Шӯрои миллии коргузорони давлатҳои аъзои Созмони Ҳамкории Шанхай (СҲШ), ки ба он Қазоқистон, Чин, Қирғизистон, Русия, Ӯзбекистон ва Тоҷикистон шомиланд, баргузор гардид.

Дар вохӯрӣ масъалаҳои ба амал татбиқ намудани шартномаҳое мавриди баррасӣ қарор гирифтанд, ки дар ҷамъомади сарони давлатҳои узви СҲШ 29 маи соли равон дар Маскав аз хусуси онҳо сухан ба миён омада буд. Онҳо аз кушодани мақомоти ҳамешагии созмон-котибият ва сохтори минтақавии зидди террористӣ ҳамчунин аз ташаккул додани буҷаи созмон иборат буданд.

Конфронси байналхалқӣ дар Помир

Дар Хоруғ конфронси байналхалқии илмию амалии «Помир—сарчашмаи оби нӯшокии Осиёи Марказӣ» кушода шуд. Ҳукумати вилоят ва Вазорати ҳифзи табиати Ҷумҳурии Тоҷикистон созмондиҳандагони конфронс шуданд.

Навъе, ки иштирокдорони анҷуман қайд намуданд, дар ҳудуди Помир соле тақрибан 30 мукааб километр оби тозаи дарёҳо ҳосил мешавад. (Яъне 38 фоизи оби солонаи дарёи Аму ва 26 фоизи оби солонаи умумии баҳри Арал). Ғайр аз ин дар пиряхҳо ва кӯлҳои обашон тозаи Помир 435 мукааб километр об ғун шудааст. Ин ба ҳисоби миёна қариб ҳаҷми шашкаратаи солонаи оби дарёи Амурро ташкил медиҳад. Мақсади асосии конфронс —тадқиқ намудани иқтидори захиравии обҳои гидроэнергетикӣ, минералӣ ва обҳои гарми зеризаминӣ, истиқболи механизми коркарди якҷояи раёсати байнидавлатӣ аз захираҳои оби Помир буд.

Машғулот оид ба бартараф сохтани гурӯҳҳои гумонбари ҳарбӣ

Дар самти Панҷ тахти назорати роҳбарияти хизмати федералии сарҳади Русия машғулоти шӯъбаҳои сарҳадии Тоҷикистон ва ХФСР оид ба ҷустуҷӯ ва безарар сохтани гурӯҳҳои ҳарбии даргумон оғоз ёфтанд. Ин машғулот даъват шудааст, ки сарҳадбононро ҳушёр ва ба пешгирӣ аз сӯиқасди вайронкунандагони сарҳад омода созад. Дар машғулоти якҷоя тақрибан 300 нафар аскар ва афсар, зиёда аз 30 адад техникаи ҳарбӣ, танкҳои зиреҳпӯш ва автомобилҳо, ҳамчунин авиатсияи сарҳадӣ иштирок мекунанд.

Тафтишоти қаблӣ поён ёфтанд

Додситонии вилояти Суғд тафтишоти пешакии парвандаи ҷиноиро нисбати узви фаъоли ҳизби махфии «Ҳизб- ут-таҳрир» Зайниддин Абдуваххобов, ки бинобар чаҳор моддаи Қонуни ҷиноии Ҷумҳурияти Тоҷикистон айбдор дониста шудааст, ба охир расонид. Чунин изҳор дошт муфаттиши оид ба ҷиноятҳои махсусан муҳими додситонии вилоят Ҷаҳонгир Аҳмадов.

З. Абдуваххобов масъалаҳои техникии ҳизбро дар ӯҳда дошт, ки ба он нашри варақаҳо, чопи адабиётҳои динӣ — ифроткорӣ дохил мешуданд.

Хониши аъло имконияти хуби дохилшавӣ ба мактаби олӣ

Зиёда аз 2 ҳазор толибилмони мактабҳои таълимашон ҳамагонии ноҳияи Исфара, ки қисмати бештарини онҳоро духтарон ташкил медиҳанд, синфи охиринро хатм намуданд. Ҳоли ҳозир аллакай 60 хатмкунанда бидуни имтиҳони қабул донишҷӯи мактабҳои олии кишвар ва хориҷӣ гардиданд. Нӯҳ нафар духтарони деҳотӣ имкон пайдо карданд, ки ба мактабҳои олии кишвар бидуни имтиҳони қабул бинобар квотаи президент дохил шаванд. Ин мужда дар маросими тантанавие, ки бахшида ба «Рӯзи хатмкунанда» ба вуқӯъ пайваст, эълон гардид.

Чашмаҳои гумшуда эҳё мешаванд

Зиёда аз сӣ чашмаи гумшудаи ҳудуди ноҳияи Ғончӣ, бинобар саъю кӯшиши кормандони Акро—Аксияи Олмон, ки аҳолии маҳаллиро ба тоза кардану обод намудани атрофу акнофи ин чашмаҳо ҳидоят сохтанд, боз сарчашмаи оби тозаву ошомиданӣ гардиданд. Оби чашмаҳоро барои обёрии заминҳо низ метавон истифода бурд. Деҳотиён барои ин оби тамоми чашмаҳоро ба як маҷро муттаҳид намуданд.

ОМИ «Туркистон-пресс» дар ҳамкорӣ бо ОИ «Варорӯд»

Навигариҳои вилояти Намангон

Коргоҳи нав

НАМАНГОН. Сифати маҳсулоти ҷамъияти кушоди саҳҳомии «Намангонэкстрат-ёғ» сол то сол меафзояд. Ба ин ҷорӣ намудани технологияи замонавии хориҷӣ имкон медиҳад. Ду сол муқаддам дар корхона сехи қадоккунии равған ба зарфҳои шишагини пластикӣ дар иштироки фирмаи «STEKA»-и Фаронса ба кор оғоз карда буд.

Чанде пеш якҷоя бо фирмаи «Армо»-и Федератсияи Россия коргоҳи нави доғкунӣ ва софкунии равған ба кор шурӯъ намуд. Дар натиҷа 17 ҷои нави корӣ ба вуҷуд омад. Сифати маҳсулоти корхона боз ҳам беҳтару серталаб гардид. Дар сехи нав рӯзе 20-25 тонна равғани хушсифат истеҳсол шуда ба истеъмолкунандагон фиристода мешавад.

Дӯстӣ мустаҳкам мегардад

ЯНГИҚӮРҒОН. Мардумони ӯзбеку тоҷик ва қирғиз дар ҳудуди вилоят аз қадимулайём бо ҳам аҳлу тифоқ зиндагӣ карда меоянд. Натиҷаи ҳамин дӯстӣ буд, ки чанде пеш дар деҳаи хушбоду ҳавои Нанайи ноҳия вохӯрии самимонаи намояндагони ҳарду халқи бо ҳам бародар баргузор гардид.

Дӯстони қирғиз аз ноҳияи Алобуқаи вилояти Ҷалолободи Қирғизистон ба ин ҷо ташриф оварданд. Меҳмононро раиси шӯъбаи вилоятии Хазинаи «Маҳалла» О.Нуриддинов, котиби масъули ташкилоти ҷамоатии «Маънавият ва маърифат»-и вилоят З.Мансуров роҳбарони ноҳияи Янгиқӯрғон бо нону намак ва гулдастаҳои тару тоза пешвоз гирифтанд. Дар мулоқоти дӯстона оиди боз ҳам мустаҳкамкунӣ ва равнақи ҳамкориҳои иқтисодиву маданӣ ҳар ду кишвар таклифу мулоҳизаҳо баён гардиданд.

Ба соли хониш тайёр

ЧОРТОҚ. Дар мактаб-интернати махсуси ноҳия 344 нафар бачагони соҳибистеъдод таълиму тарбия мегиранд. Имтиҳоноти хатмкунӣ ба охир нарасида биноҳои мактаб-интернат ба соли хониши нав омода гардидааст. Дар муддати кӯтоҳтарин бинобар меҳнати аҳли ҷомеаи мактаб ва кӯмаку дастгирии ташкилоти ҳомӣ—корхонаи «Мингбулоқнефт» тамоми биноҳои таълимӣ, хобгоҳ, маҷлисгоҳ барои 150 ҷои нишаст, ошхона пурра таъмир гардид. Барои корҳои таъмир корхонаи «Мингбулоқнефт» 3 миллион сӯм ҷудо кардааст, ки барои сари вақт анҷомёбии таъмир имкон додааст.

А.НУРИДДИНОВ.

Мояи ифтихори ӯ

Шоир ва тарҷумони моҳири бухорой Самандар Воҳидов 12 сентябри соли 1942 дар деҳаи Талисафеди ноҳияи Шофиркон таваллуд ёфта, баъди адои хизмати ҳарбӣ солҳои 1965—1969 дар факултаи забон ва адабиёти ӯзбеки Институти педагогии давлатии Бухоро (ҳоло Донишгоҳи давлатии Бухоро) таҳсил гирифтааст.

Фаъолияти меҳнатиашро аз соли 1969 дар радиои вилоят оғоз намудааст.

Ҳоло чун сармуҳаррири телевизиони вилоят адои хизмат мекунад. Аввалин маҷмӯаи шеърҳои ӯ бо номи «Қорбобонинг истаги» дар соли 1976 чоп гардида, минбаъд китобҳояш «Кафтимда гул», «Қатраларда нур ёнар», «Оламдан ранг излаб», «Асалбобо», «Кенгликларни қӯмсаш», «Хаёлинг мен билан», «Бухором бор, Бухором бор», «Сунбула» ва ғайра пасу пеш понздаҳ китоб дастраси мухлисони шеър шуд.

Самандар Воҳидов дар бобати тарҷумаи бадеӣ низ хизматҳои босазо мекунад.

Вай китобҳои шоири халқии Қалмиқистон Давид Куғултинов «Ғаройиб қуш», Шоири мардумии Тоҷикистон Лоиқ Шералӣ «Муҳаббатнома», инчунин маҷмӯаи гулчини шеърҳои адибони бухорой, ки дар давоми асрҳои X—XX дар Бухоро зиндагӣ ва ба забони тоҷикӣ эҷод кардаанд бо номи «Бухорийлар бӯстони» ва китоби ашъори Фитрати Вардонзеҳиро бо номи «Изларингдан айланай» ба забони ӯзбекӣ тарҷума намуда, чоп кунондааст. Самандар Воҳидов аз соли 1978 ҷониб узви Иттиҳоди нависандагони Ӯзбекистон буда, соли 1992 сазовори унвони «Ходими шоистаи фарҳанги Ҷумҳурияти Ӯзбекистон» гардидааст.

Ӯ соҳиби оила, се фарзанд ва наберагон мебошад. Ҳамсараш муаллимаи адабиёт, духтараш Вазира низ омӯзгор, писаронаш Ҷамшед — милиса (мудири шӯъбаи ҳифзи тартиботи ҷамоатӣ), Ҷуръат—корманди техникии телевизиони вилоятӣ мебошанд.

Сӯҳбати мо бо Самандарака дар кабинети ӯ қӯр гирифт.

—Дар бораи ба тарҷумаи шеърҳои Лоиқ рӯ оварданатон чанд сухан мегуфтед?

—Адабиётшинос шодравон Тоҷӣ Қара «Ганҷинаи Зарафшон» ва чанд китоби дигарро ба ман тухфа карда буд. Байни онҳо ашъори Лоиқ Шералӣ диққатамро бештар ҷалб намуд ва он гоҳ фикри тарҷума намудани онҳо ба ман пайдо шуд. Ниҳоят ба кор оғоз намудам. Соли 1974 бо ҳамроҳии Садриддин Салим ва Асадҷон Гулов ба Душанбе сафар карда, бо Лоиқ Шералӣ воҳӯрдем. Вай ба тарҷумаи асарҳояш расман розигӣ дод. Ҳамин тариқа робитаҳои мо оғоз гардид. Мо меҳмони ӯ гардидему вай меҳмони мо. Рости гап ба тарҷумаи шеърҳои Лоиқ, чоп кунонидани он заҳмати зиёд кашидам. Ниҳоят дар соли 1983 ба орзуям расидам. Нашриёти «Ёш гвардия»-и Тошканд (роҳбараш Эркин Воҳидов буд) китоби шоири ба дилҳо наздик Лоиқ — «Муҳаббатим»-ро аз чоп баровард. Шодию хурсандии ман андоза надошт. Ҳатто ҳан

гоми нашр гардидани китобҳои худ низ ин дараҷа хушнуд нагардида будам. Шеърҳои Лоиқ Шералӣ «Илҳом аз «Шоҳнома», «Ҷоми Хайём», дубайтиҳо (120-то) асоси китоби «Муҳаббатнома»-ро ташкил намуд. Китоби тарҷумаи шеърҳои Лоиқ Шералӣ дар муддати хеле кӯтоҳ дастраси мухлисони назм гардид. Ба худам аз ин китоб як нусха ёдгор мондааст.

—Таассуроти Шумо дар бораи Лоиқ Шералӣ чӣ гуна аст?

—Лоиқ Шералӣ шоири бузург, инсони комил, марди ҳақиқатгӯй ва ба халқу Ватани худ содиқ буд. Эътиқоди қавӣ дошт. Бар хилофи баъзе шоирони иззатталабу худписанд, ки бо онҳо борҳо рӯ ба рӯ гардидаам, вай ҳимматбаланд ва хоксор буд. Самимияти воло дошт. Аз дидори дӯст сараш ба осмон расида, кӯдаквор мезавқид. Бухорои шариф чун ватани адибон ва алломаҳои машҳур барои ӯ аҳамияти ҷудогона дошт. Ҳар боре, ки Лоиқ ин ҷо ташриф меовард, вай ба ҷою номҳои ҷуғрофию таърихӣ мароқ зоҳир менамуд. Ҳамроҳи ӯ зиёрат намудани бисёр ёдгориҳои таърихӣ ба ман насиб кардааст. Ҳавлии мо дар атрофи ҷӯи Мӯлиён (ҳамон ҷӯе, ки устод Рӯдакӣ ба «Бӯи ҷӯи Мӯлиён» таъкид намудааст» воқеъ аст. Сайру саёҳат, хушгӯиҳои ҳамроҳи Лоиқ он ҷо ба амаломадаро ҳаргиз фаромӯш нахоҳам кард.

Мегӯянд, ки аҷал бузургонро низ гулчин мекунад. Сарнавишти Лоиқ Шералӣ, Муҳаммад Юсуф, Илҳом Ҳасан, Шавкат Раҳмон барин адибон ба ин мисол аст. Вале ба як чиз боварии қавӣ дорам: Лоиқ Шералӣ барин соҳибдилон ҳаргиз фаромӯш намегарданд. Як фазилати Лоиқро ҳатман таъкид кардан мехоҳам. Вай ба ҳар як ваъда, қавли додагиаш пурра вафо мекард. Боре дар Душанбе бо Лоиқ ва ду-се шоири дигар ҳамсӯҳбат шуда маслиҳат намудем, ки рӯзи дигар дар соати ёздаҳ дар дараи Варзоб вомехӯрем.

Дар ҷой ва вақти пешбинишуда ягона шахси ҳозиршуда Лоиқ Шералӣ буд.

—Самандарака, Шумо дар арафаи ҷашни 2500-солагии Бухорои шариф намунаи шеърҳои сӣ нафар шоирони бухороиро аз А.Рӯдакӣ то С.Айнӣ, ки дар асрҳои X—XX ба забони форсии тоҷикӣ эҷод намудаанд, ба забони ӯзбекӣ тарҷума намуда, аввал дар нашриёти «Бухоро» (соли 1996), баъд дар нашриёти «Ёзувчӣ»-и Тошканд (соли 1998) бо номи «Бухорийлар бӯстони» чун китоб иборат аз 160 саҳифа нашр кунонда, кори савоб кардед. Дар бораи омилҳои ба вуҷуд омадани ин китоб чанд сухан мегуфтед?

—Номзади илмҳои филологӣ, дотсент Самад Азимов ба китоби «Бухорийлар бӯстони» сарсухан навишта таъкид намудааст: «Баъди аз ба вуҷуд омадани давлати Сомониён дар шаҳри Бухоро адабиёти форс-тоҷик ривоҷу равнақ ёфт. Дар асрҳои XY—XX дар мадрасаҳои Бухоро 30 ҳазор нафар талабагон таҳсил гирифта, шӯҳрати он дар бисёр мамлакатҳои гирду атроф беш аз пеш меафзуд. Адабиёти оламшумули форсу тоҷики муҳити Бухоро, ки дар давраи Сомониён ба вуҷуд омада буд, то ибтидои асри XX бо инкишофи адабиёти Осиёи Марказӣ ва умуман адабиёти Шарқ, наздикшавии муносибатҳои маданиии халқҳо хизмат кард...

Дар давраи салтанати Шӯроҳо мероси адабии классикӣ баҳои муносиб нагирифт. Бисёр шоирони намоёни бухорой аз назару эътибор дур монданд... Анъанаи чандинасраи дузабонӣ (зуллисонайн) дар давраи шӯроҳо дар Бухоро ба таназзул дучор шуд. Ин боиси аз мероси таърихӣ дур шудани мардум гардид. Бояд таъкид намуд, ки барои аҳли Бухоро, алалхусус зиёиён то инқилоб забони модари тоҷикӣ ва ӯзбекӣ буд. Ин баҳри баҳрамандшавӣ аз мероси ниёгон омили муҳим ҳисоб меёфт. Забони арабӣ низ ин ҷо бегона набуд.

«Боиси таассуф аст, ки дар натиҷаи таназзули анъанаи дузабонӣ имрӯз аксарияти мо асарҳои ба забони форсӣ-тоҷикӣ таълифёфтаро аз нусхаи аслӣ омӯхта наметавонем. Дар давраи шӯроҳо кор ба дараҷае расид, ки асарҳои адибони тоҷикро на аз рӯи нусхаи аслӣ, балки аз рӯи тарҷумаи русии он ба ӯзбекӣ тарҷума мекардагӣ шудем...

Самадҷон гапи ҳақро навиштааст. Дар бисёр мулоқоту вохӯриҳои талабагони бухорой аз мо мепурсанд, ки оё адибон, шоирони бухорой камшуморанд? Мо мегӯем, не, онҳо бисёранд ва аксарият форсизабонанд.

Тасодуфан ба дасти ман ҷилдҳои «Гулшани адаб» афтода монд. Баъди мутолиаи шеърҳои волои шоирони бухорой фикри тарҷумаи онҳо ба сар омад. Дил мехост, ки ҳамшаҳриёнам, хусусан навраcони ташнаи илмро бо усули тарҷума бошад ҳам, бо бобоёни шӯҳратмандашон—адибони бухорой ҳар чӣ зудтар шинос кунам. Бад ин минвол ба кори хайр пардохтам. Шояд рӯҳи бузургон мададгорам гардид, ки ниҳоят ба мурод расидам. Ҳасби ҳол ва ашъори адибон Рӯдакӣ, Амъақи Бухорой, Носири Бухорой, Хоҷа Исматуллои Бухорӣ, Хаёлии Бухорой, Сайфии Бухорой, Мушфиқӣ, Нахлии Бухорой, Шавкати Бухорой, Саққои Бухорой, Имлои Бухорой, Мулҳами Бухорой, Киромии Бухорой, Ворас, Мирзо Содиқи Муншӣ, Мирзо Ато, Сӯфӣ, Фитрати Варзонзеҳӣ, Исо Маҳдуми Бухорҷ, Возеҳ, Савдо, Аҳмади Дониш, Шоҳин, Музтариб, Бебк, Ҳайрат, Мирзо Сомии Бӯстонӣ, Саҳбо, Тамкин, Айниро чӣ хеле ки дар «Гулшани адаб» оварда шудааст, асосан ҳамон хел ба ӯзбекӣ тарҷума кардам.

Мухлисони ашъори классикӣ китобро бо хушнудӣ пешвоз гирифтанд. Гарчанде он ду бор (дар Тошканд) нашр гардида бошад ҳам, вайро имрӯз аз дӯконҳои китобфурӯшӣ пайдо кардан амрест муҳол. Боиси ифтихор аст, ки имрӯз шогирдони мактабҳои Бухорои шариф аз китоби «Бухорийлар бӯстони» чун дастурамали муҳим истифода мебаранд.

—Ҳангоми тарҷума душворӣ пеш наомад?

—Албатта, табиист, ки чунин кори пурифтихор бе душворӣ ҷомаи амал намепӯшад. Ду ҷилди «Фарҳанги забони тоҷикӣ», шабзиндадорию маслиҳатҳои мутахассисону дӯстон мададгорам гардид.

Бояд эътироф намуд, ки бо шарофти тарҷума сайри гулшани назми волои тоҷикӣ-форсӣ, сеҳри килки нозукадои аҷдодон, ҳунари нотакрор маро ба ҳайрат овард. Тарҷума бароям чун мактаби адабӣ хизмат кард. Сармуҳаррири маҷаллаи «Шарқ юлдузи» Амон Мухтор чанд шеъри охирини маро ба вазни арӯз намунаи беҳтарин ҳисобид. Бояд иқрор шуд, ки ин ҳолат низ самараи ҷараёни болоист. Нафосату салосати укёнуси назми классикӣ ҳар фардро беихтиёр ба худ мафтун месозад. Ин ҷо овардани мисолеро ҷоиз мешуморам. Муаллифи тазкираи «Наводири зиёия» Шарифҷон Махдуми Садри Зиё барои муайян намудани мақоми шоирии Шамсиддин Шоҳин аз ӯ байте мепурсад. Инак Шоҳин ҷавобан ба талаби Садри Зиё ин байтро мегӯяд:

Оё надонӣ он, ки миёни суханварон,
Ҳамчу имоми сабҳа монам соқит аз шумор.

Эзоҳ: имоми сабҳа—донаи калони тасбеҳ, ки онро дар вақти тасбеҳгардонӣ намешуморанд.

Ҳозирҷавобии Шоҳинро бинед, ин ҷо маънии хоксорона, яъне хоксории шоир бо мҳорати олии суханофаринӣ ифода ёфтааст.

Аз афташ тарҷумаи асарҳои адибони тоҷик хуб баромадааст, ки доктори илмҳои филологӣ, профессор Охунҷон Сафаров китоби ашъори Фитрати Вардонзеҳиро мураттаб сохта, ба ӯзбекӣ тарҷума намудани онро аз ман хоҳиш кард. Розӣ шудам. Ниҳоят Нашриёти ба номи Абдулло Қодирии Тошканд дар соли 2001 маҷмӯи шеърҳои Фитрати Вардонзеҳиро бо номи «Қизларингдан айланай» ба ду забон—тоҷикию ӯзбекӣ аз чоп баровард. Ҳамин тариқ, аз вилояти Навоӣ мутасаддиёни маънавияту маърифати вилоят омада хоҳиш намуданд, ки шеъри калони болои қабри Амир Абдуаҳадхонро (вай бо тахаллуси Оҷиз ба забони тоҷикӣ-форсӣ шеърҳо гуфтааст) дар Кармана ба забони давлатӣ (ӯзбекӣ) тарҷума намоям. Инро низ амалӣ гардондам. Хуллас, агар дар кори хайр мададгор шуда бошам, худро бахтиёр меҳисобам.

—Оё тарҷумаро идома додан мехоҳед;

—Насиб бошад, тарҷумаи осори адибони мумтози бухороиро давом доданиам.

—Ба назарам нисбат ба асарҳои худатон оиди асарҳои тарҷумакардаатон бештар ҳарф задем.

—Онҳо мояи ифтихори ман. Зеро нисбат ба асарҳои оригиналии худ барои рӯи об баромадани онҳо бештар заҳмат кашидаам.

Дар асоси эҷодиёти сӣ шоири китоби «Бухорийлар бӯстони» ба воситаи телевизиони вилоятӣ сӣ барномаи ҷолби диққати адабӣ—мусиқавӣ таҳия ёфт, ки ба тамошобинон писанд омад.

—Самандарака, оё Шумо аз умри сипаригардида розӣ ҳастед?

—Шукр, аз рӯзгор ва умри гузашта ҳаргиз шиква намекунам. Бо тақозои шароити оилавӣ нисбати ҳамсолони худ дертар ба арсаи эҷод омада бошам ҳам, аз афташ, имрӯз ба онҳо расида гирифтам.

Азбаски роҳбаладм умрам инсон аст, ҳаргиз муқобили он қадами беҷо нагузоштам. Табиати инсон аҷиб аст. Сарфарозам, ки ҳаргиз фирефтаи нафс нагардидам.

Амрулло АВЕЗОВ.

Пайванд

«...Эй сурудаи ман, эй баҳори ман»

Шоирон дар ҳар ҷое бошанд, рӯҳан ҳамеша бо халқу Ватанашон ҳастанд. Абулқосим Лоҳутӣ гарчи беш аз 35 сол дар қаламрави шӯравии собиқ зиндагӣ кард, ҳамеша ба ёди зодгоҳаш—Эрон шеър мегуфт. Шоири шаҳири тоҷик Мирзо Турсунзода ҳам чун чанд рӯз аз Тоҷикистон дур меафтод, дар суроғи Ватанаш аз дил сухан мегуфт:

Ватан, дар ҳар куҷо бошам, ба сар форам ҳавои ту
Ман аз он сӯи укёнус бишнидам садои ту...

Шоир Назир Аҳмад Зафар низ ба ёди ёрон ва миҳанаш шеърҳои муассир меофарад. Мепурсед, ки Назир Аҳмад Зафар кист? Ӯ аз Афғонистон аст, дар шаҳри Ростов таҳсилоти олиро дар риштаи журналистика ба поён расондааст. Пас аз таҳсил дар телевизиони марказии Кобул хидмат кардааст. Шароити номусоиди иҷтимоию сиёсии Афғонистон маҷбураш сохт, ки ҷилои Ватан намояд. Ба кишварҳои Осиёю Урупо бисёр мусофират кард. Инак чанд сол аст, ки дар Тошканд иқомат дорад, дар ширкати «Баракат» кор мекунад. Дар айни ҳол дар шӯъбаи барномаҳои дарии «Радиои байналмилалии Тошканд» ба ҳайси наттоқ низ фаъолият дорад, намехоҳад аз муҳити эҷод, журналистика дур бошад. Ӯ инсонест рӯшанзамир, маҳфилоро, аз сӯҳбаташ дил нишот мебарад. Дар масъалаҳои сиёсат, таърих ва хабарнигорӣ баҳсаш орифона ва рӯҳбахш аст.

То ба қарибӣ намедонистам, ки шеър ҳам мегӯяд. Ошноӣ бо «Шоми ғазал» ном китоби ӯ моро ба ваҷд овард.

Эй шеър, эй сурудаи ман, эй баҳори ман,
Эҳсоси ман, таронаи ман, роздори ман.
В—он гаҳ ки шӯълаҳои ғам аз дил забон кашид,
Марҳам задӣ ҷароҳати қалби фигори ман.

Шоир дар сарсухани «Шоми ғазал» чунин нигоштааст: «Бо иддае аз шуаро ва удабои муосири кишвар чун мӯҳтарам марҳум Муҳаммад Азизи Мухтор, Муҳаммад Носири Таҳурӣ, Муҳаммад Ҷалоли Нуронӣ, Саид Исмоили Фурӯғӣ ва сойири бузургон аз қайди қалам монда, дилу боздидҳое доштам, ки аз таҷориб ва раҳнамоҳои

эшон ҳамеша мустафид мегардидам ва қотибаи ашъорро пас аз мулоҳизаҳои устоди гаронмоя Муҳаммад Носири Таҳурӣ ба риштаи чоп даровардаам, ки дар авоили соли 1371-уми хуршедӣ аввалин маҷмӯаи ашъорам ба номи «Ҷилвагоҳи меҳр» аз тариқи матбааи давлатии Кобул ба чоп расид».

Носири Таҳурӣ (ӯ ҳам имрӯз дар Тошканд кору зиндагӣ мекунад) ба маҷмӯаи ашъори Назир Аҳмад Зафар ба номи «Шоми ғазал» як нигоҳи гузаро карда, аз ҷумла қайд намудааст:

«Ӯ (яъне Назир Аҳмад Зафар-Ш.С.) дарвоқеъ як шоирест, ки табъи равон дорад ва истеъдоди қобили таваҷҷӯхе дар сароиши шеър... Акнун мебинем, ки ин навниҳоли боғи адаб кам-кам бузург шуда ва ба самар расида ва баргу бори он чашмгиру дилнавоз гардида аст ва орзумандем ки рӯзе ба дарахти бузургу пурсамар дар боғи шеъру адаби дарӣ-форсӣ мубаддал шавад».

Оре, агар ба шеърҳои Назир Аҳмад Зафар таваҷҷӯҳ намоем, мебинем, ки сурудаҳояш хеле ҷолиб ва рӯҳнавоз ҳастанд.

Ҳоло чанд шеъру ғазали ӯро аз китоби «Шоми ғазал», ки аслан идомаи «Ҷилвагоҳи меҳр»-и ӯст, барои мухлисони каломи бадеъ пешкаш мекунем.

Шоқаҳҳор САЛИМОВ,
муовини раҳбари «Радиои байналмилалии Тошканд».

Асир

Гарчи андар қафасам, саҳни чаман ёдам ҳаст,
Савтам уфтода, вале тарзи сухан ёдам ҳаст.
Зиндаам, лек ғами мурдани худро дорам,
Тӯшаи охирату гӯру кафан ёдам ҳаст.
Доғҳо бар дили шӯрида зи ҳиҷрон дорам
Лолаҳои Ватану дашту даман ёдам ҳаст.
Ҳарчи аз хотираам гашт фаромӯш, вале
Ҳарфҳои хуши он симбадан ёдам ҳаст.
Дар раҳи ишқ агар сӯхтаам, ман Зафаро,
Гирди шамъи рухи ӯ чарх задан ёдам ҳаст.

Ғамгусор

Ошиқи мактаби Хуросонам,
Шоири ғамгусори афғонам.
Зару зевар фалак надода маро,
Шукри яздон кунам, ки инсонам.
На ба майхона ошно дорам,
На ба маъбад тариқа медонам.
Аз арӯзу маъониам ту мапурс,
Дарси нохондаро намедонам.
Ҳарчи холиқ ваъдиа карда маро,
Шокири додаҳои субҳонам
Дар мусулмониам ҳамин кофист,
Дӯстдори намозу Қуръонам.

Бузургон дар бораи сухан, қудрати он ва мушкилоти сухангустарӣ

Замона гуфт маро: Хашми хеш дор нигоҳ,
Киро забон на ба банд аст, пой дар банд аст.

Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ.

ӜӜӜ

Сухандони парварда[1] пири куҳан,
Бияндешад, он гаҳ бигӯяд сухан.

ӜӜӜ

Хирадмандон гуфтаанд: Ҳар кӣ сухан насанҷад, аз ҷавоб биранҷад.

ӜӜӜ

Сухан бисёр дону андаке гӯй,
Якеро сад магӯ, садро яке гӯй.

ӜӜӜ

Забон дар даҳон, ай хирадманд, чист,
Калиди дари ганҷи соҳибҳунар.
Чу дар баста бошад, чӣ донад касе,
Ки ҷавҳарфурӯш аст, ё пилавар[2].

ӜӜӜ

Баҳоим[3] хамӯшанду гӯё башар,
Забонбаста беҳтар, ки гӯё ба шар[4].

ӜӜӜ

Мазан бетаамммул[5] ба гуфтор дам,
Накӯ гӯй, агар дер гӯӣ, чӣ ғам?

ӜӜӜ

Аввал андеша в-он гаҳе гуфтор,
Пойбаст[6] омадаст, пас девор.

Саъдии Шерозӣ.

ӜӜӜ

Ба андоза бояд сухан густарид[7],
Газофи[8] суханро набояд шунид.

Низоми Ганҷавӣ.

ӜӜӜ

Раҳ набарад сӯи хамӯшон касе,
Захм хӯрад марди сухангӯ басе.

Хусрави Деҳлавӣ.

ӜӜӜ

Бетамизиҳои одам аз сухан пайдо шавад,
Пистаи бемағз агар лаб во кунад расво шавад.

Абдулқодири Бедил.

ӜӜӜ

Чун қалам аз хеш сарҳо бартарош,
Сар басе хоҳад сару кори сухан.

xxx

Аз сухан ғайри зиён нафъи суханвар набувад,
Ба садаф ҷавҳариён қимати гавҳар надиҳанд.

ӜӜӜ

Аз печутоби фикр танам сад шикан гирифт,
Осон наметавон сари зулфи сухан гирифт.

Калими Кошонӣ.

ӜӜӜ

Магир аз даҳани халқ ҳарфро зинҳор,
Ба осиё чу шудӣ, пос дор навбатро.

ӜӜӜ

Гузашт умру накардӣ каломи худро нарм,
Туро чӣ ҳосил аз осиёи дандон аст?

ӜӜӜ

Соиб ба такаллуф[9] гиреҳи дил бикушояд,
Дасте, ки гирифтори сари зулфи сухан шуд.

ӜӜӜ

Ҳар киро теғи забон нест ба фармон, Соиб,
Оқибат куштаи шамшери забон мегардад.

ӜӜӜ

Агар сухан ба дил аз гӯш бештар нарасад,
Яқин[10] шинос, ки аз норасоии сухан аст.

ӜӜӜ

Орифон[11] аз сухани сард парешон нашаванд,
Умри гул дар қадами боди саҳар мегузарад.

ӜӜӜ

Сухансанҷе саромад[12] дар фани гуфтор мегардад,
Ки чун паргор[13] гирди нуқтае сад бор мегардад.

ӜӜӜ

Дар фикри ошноии аҳли сухан мабош,
Бояд, ки хешро ба сухан ошно кунӣ.

ӜӜӜ

Сухан гуфтан бувад кори хатарнок,
Сухан дониста гӯяд аҳли идрок.

Бадрии Кашмирӣ.

ӜӜӜ

Қуввати ҳарфи сухангӯ аз суханкаш мешавад,
Гар замин қобил набошад, ҷӯши боронро чи ҳаз[14].

Имло

Шарҳи луғат

1. Парварда—пухта, ботаҷриба
2. Пилавар—майдафурӯш
3. Баҳоим—чорпо, ҳайвон
4. Шар—бад
5. Бетааммул—беандеша
6. Пойбаст—таҳкурсӣ, пойдевор
7. Сухан густаридан—сухан гуфтан
8. Газоф—дурӯғ, сафсата
9. Такаллуф—сайъ, кӯшиш
10. Яқин шинохтан—бовар ҳосил кардан, итминон пайдо намудан
11. Орифон—донишмандон
12. Саромад—мумтоз, болотар аз дигарон
13. Паргор—афзор ва олатест барои кашидани доира
14. Ҳаз—ҳосил, баҳра.

Гирдоваранда А.СУБҲОН.

Дар хоҷагии ширкатии ба номи Амир Темури ноҳияи Деҳнав бо номи «Лочин» маҳалли табобатӣ сохта, ба баҳрабардорӣ супурда шуд. Ин пункти тиббӣ дар деҳаи Хитоён воқеъ гардидааст. Ин муассисаи нав ба талаботи давр ҷавобгӯ буда, бо тамоми таҷҳизоти тиббӣ муҷаҳҳаз гаштааст. Муҳимтар аз ҳама бештар аз се ҳазор аҳли Хитоён минбаъд барои табобат ба деҳаҳои ҳамсоя намераванд.

«Лочин» пурра аз ҳисоби хоҷагии ҳамноми фермер Аҳмад Нарзуллоев бунёд гаштааст.

***Дар сурат:** намуди умумии пункти тиббии «Лочин».*

Суратгир: Шомурод ШАРОФОВ. (ӮзА).

Садама

(Новелла)

Онҳо дар сояи тути балхӣ рӯи курсиҳои роҳату атрофи мизи мудаввар менишастанд. Ду тан: дӯсти ҷонии ман ва завҷаи меҳрубонам.

—Хоб будӣ?—пурсид дӯстам.

—Не,китоб мехондам.

—Як умр китоб хонда ягон чиз ёфтӣ? Чӣ дод ба ту китоб? Ба куҷо расидӣ, чӣ, забонат гирифт, гап зан, охир...

...Ва ҳамон лаҳза... раъд гулдуррос зад гӯё дар мағзи сарам, барқ дурахшид пеши назарам. Такон дод мавҷи садои раъд вуҷудамро... Лаҳзае буд ин ҳолат, бале, беш аз лаҳзае набуд, аммо...

Аммо кифоя буд ҳамон як лаҳза, ки ман Рӯдакиро бинам, ҳо, ҳамон марди мӯйсафедро, ки асо ба даст асту бо дасти дигар аз кӯлвори пур аз китоби китфи Маҷ дошта, қадам мезанад сӯи болооби Зарафшон..., бо чашмони оҷиз...

Боз пеши назарам Ҳакими тӯсӣ ҷилвагар гардид, ки бо чашмони барқпош шеър мехонд:

Ба Ғазнин маро гарчи хун шуд ҷигар,
Зи бедодии шоҳи бедодгар...
...Расад лутфи яздон ба фарёди ман,
Ситонад ба маҳшар аз ӯ доди ман...

Кифоя буд ҳамон як лаҳза то бубинам Синоро бо сари хам, бо чашмони пурашк назди хокистартӯдаи китобхонаи сомониён, дар Бухоро... ва боз...

Боз овози Сайидоро шунидам аз дури дуриҳо, ки ғазал мехонд бо дард:

Ба мулки Исфаҳону Ҳинд мехонанд ашъорам,
Зи Туркистонаму аммо надорам имтиёз ин ҷо...

Боз Ҳилолиро дидам дар бозори Ҳирот, хору абгор, бо дастони баставу рӯи хуншор..., Навоиро дидам, дар бар либоси мотам бо чашмони нам дар ҳавлии ҳазрати Ҷомӣ..., Лоиқро дидам сархаму ғамзада мерафт пеш—пеши тобути Маҳмуд... боз симоҳои шиносу ношиноси бисёреро... ва охирон Мартин Иденро бараъло дидам, зӯр мезад ҳарчи жарфтар ғӯтта занад ба қаъри укёнус... Ва беихтиёр ҳасад, бале, ҳавас не ҳасад бурдам ба ӯ, ки хушбахт аст акнун. Кош баҳре бошаду ман низ зери мавҷҳои муқтадираш пинҳон шавам, ҳарчи жарфтар... то дигар нашунавам чун ин суханонро... лоақал аз забони дӯстони ҷониам...

Тӯхтамиши БОҚӢ (Пайғом).

Фермерҳо ба Амрико рафтанд

Омили муҳими ба даст овардани натиҷаҳои баланд барои хоҷагиҳои фермерӣ заминаҳои мусоиди ба вуҷудовардаи ҳукумат мебошад. Дар маърӯзаи худ 17 феврал дар Девони Вазирон, ки дар он натиҷаҳои тараққиёти иҷтимоию иқтисодии мамлакат дар соли 2002 баррасӣ гардид, Президент ба ӯҳдаи роҳбарони Вазорати кишоварзӣ ва хоҷагии об вазифаҳои ташкил намудани фиристодани фермерҳоро ба мамлакатҳои мутараққии хориҷӣ барои таҷрибаандӯзӣ ва дониши фароҳ гузошта буд.

Дар ин муддати гузашта вазорат дар ин соҳа корҳои муайянро анҷом дод. Гурӯҳи фермерони мо аллакай дар Туркия ва Ҳиндустон буданд ва дар он ҷойҳо таҷрибаи онҳоро омӯхтанд.

Гурӯҳи навбатӣ иборат аз шаш фермер ба ИМА рафтанд. Тибқи барномаи Вазорати корҳои хориҷии ИМА онҳо дар тӯли як сол асосан дар хоҷагиҳои фермерӣ, ки ба молпарварӣ ихтисос дода шудаанд, кор меомӯзанд. Ин лоиҳа аз ҷониби Маркази технологияҳои баланди нави Ӯзбекистон якҷоя бо созмони «КЕЛИ глобал групп инк» ба амал ҷорӣ гардид.

Дар Вазорати кишоварзӣ ва хоҷагии об ба ин муносибат мулоқот ба амал омада, бо фермерони коромӯз дастурҳои мушаххас дода шуд.

—Ман хеле хушҳолам, ки ба ИМА барои табодули таҷриба меравам,—мегӯяд узви хоҷагии фермерии «Бӯри ота»-и ноҳияи Ӯртачирчиқ Сӯҳроб Солиев.— Таҷрибае, ки дар хориҷ аз кишвар ба даст меорам, кӯшиш менамоям, ки дар хоҷагии фермерии худ ба амал татбиқ кунам.

Вазорати кишоварзӣ ва хоҷагии об, Маркази технологияҳои нав гуфтушунидро дар бобати фиристодани фермерҳо ба мамлакатҳои хориҷии инкишофёфта идома медиҳанд.

Олим НОРБЕКОВ,
хабарнигори ӮзА.

Ба чашми мо ҷаҳон як мавҷи ранг аст

Мусоҳиба бо Арбоби шоистаи санъати Ӯзбекистон, барандаи мукофоти Давлатии ба номи Абдулло Қодирӣ оҳангсози номӣ Мустафо Бафоев

Моҳӣ бо об зинда аст, парранда бо осмон, лойхӯрак лойро дӯст дорад, гулпарак фазои гулҳоро. Агар олами шоирон олами сухану ашколу пиндор аст, дунёи мусавварон дунёи рангҳову суробҳост. Бо ҷаҳоне хаст, ки онро ҷаҳони савту оҳанг номанд. Ва ин ҷаҳон ҷаҳони оҳангсозону мусиқорон бошад. Агар дунболи нигоҳашон гардед, гумон мекунед, ки дунё аз савту садо муракқаб шудааст. Онон ба таронаи дарё, шириши боду борон, шилдироси оби ҷӯйборон, шаршари шаршараҳо, чир—чири чирчиракҳо, чакочаки пату ҷандон, замзамаи обҳидон, хониши мурғони фазо ва ғайраву ҳоказо назару диди хосса доранд, ки ба диду назари дигарон монанд нест. Чӣ гуфтед, акои Мустафо?

Шумо бо ин муқаддима ки байти Иқболи Лоҳуриро пеши назар овардед, ки фармудааст:

Дар чашми мо ҷаҳон як мавҷи ранг аст,
Кӣ медонад ба чашми булбулон чист.
— Яъне?

—Яъне ҷаҳон ба чашми сари ману шумо як мавҷи ранг аст, кӣ медонад булбули ин дунё бо кадом чашм менигарад, олам ба назарашон ба чӣ сурат ҷилва мекунад.

—Баҳ—баҳ, ман гумон надоштам, ки як оҳангсоз бо шеър, хоссатан бо сухани шоирони мумтози форс—тоҷик ин қадарҳо ошноӣ дорад.

—Бояд ошноӣ дошта бошад, вагарна ба қавли Мутаваккил Бурҳонов, боғи иҷодаш самари дилхоҳ намедиҳад. Осори суханварони мумтози Шарқ уқёнуси нопайдоканорест пурпури гавҳар.

—Дар урфият гӯянд, ки «забони мурғонро мурғон донанд» ва ё «қадри зарро заргар шиносад». Ҳама медонад, ки соле қабл санъати Ӯзбекистон ва натанҳо Ӯзбекистон, талафоти бузурге дод. Оҳангсози нотакрор, муаллифи Мадҳияи Ӯзбекистони соҳибистиқлол, барандаи орденҳои «Буюк хизматлари учун» ва «Эл—юрт ҳурмати», инсони бузург, устоди оҳангсозони минтақа Мутаваккил Бурҳонов аз олами фано ба олами бақо реҳлат намуд. Ба қуллаҳо ҳар қадар наздик шавед, бузургиашонро ҳамон қадар эҳсос мекунед. Бузургии Бурҳонов дар чист? Чӣ роҳҳое ӯро то ба қуллаи абадият бурдаанд?

Бухорои Шариф—ин шаҳри пуровоза аз азал ватани шоирон, сарояндагон, навозандагон, олимон, нависандагон, муҳаддисону муҳандисон ва ҳунармандон буд. Оламиён ин шаҳри бостониро музеи сарво номидаанд. Дар ҳар қадамаш як ёдгории таърихист.

Рӯдакӣ чанг бигрифту навохт,
Бода андоз, к—ӯ суруд андохт.

Шоҳбайт гувоҳӣ медиҳад, ки ҳанӯз дар асри X бухороиён аз садои дилнавози чанги одамушшуаро Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ баҳра бурда будаанд.

Танбӯрнавозони ин шаҳр бо санъати хеш дили сангро об кардаанд.

Бухорои Шариф ватани дурдонаи мусиқаи мумтози Шарқ—«Шашмақом» аст. Беҳтарин шашмақомсароён дар ин сарзамин ба дунё омадаанд. Ватани Абуалӣ Синост ин сарзамин, ватани Баҳоваддини Нақшбанд—Ватани дил ба ёру даст ба корон, ватани Мушфиқиву мушфиқиёни Мушфиқӣ, Аҳмади Дониш, Садри Зиё, Айниву Фитрат, Файзулло Хоҷаву Мулук Баҳор, Файзулло Бобоқулов, Домулло Ҳалим Ибодовҳо, ошёни сурудҳои дилнавози мавригӣ ва бухорчаҳост. Чашми дили киҳоро ҷомаву кашидаҳои зардӯзии Бухоро нарабудаанд, дар офтобаву кӯзаҳои мунаққаши Бухоро хуршед мунъакис мегардад. Ёдгориҳои таърихии Бухоро, ки ҳар кадом як асари санъатанд, дили чӣ сайёҳонро тасхир накардаанд.

Устод дар чунин шаҳри ба маънои томаш зебо ба дунё омад. Модараш Шопошшо зардӯзи моҳир, падараш Музаиниддин мударрис буданд. Амаконаш Мазҳар, Мукаммил ва Муаммир аъзои ҳаракати «Ҷадидон»—и Бухоро ва аз поягузорони ҷамъияти «Тарбияи атфол», яъне аз навандешону озодфикрони кишвар буданд. Онҳо мехостанд дар Бухорои куҳан дари мактабҳои нав боз гардад ва дар он мактабҳо илмҳои дунявӣ, аз ҷумла мусиқӣ, омӯзонда шавад.

Абдурауф Фитрат дӯсти наздики ин хонадон буд. Онҳо дар нишастҳо аз адабиёт, санъат ва илмҳои дунявӣ сухан ба миён меоварданд.. Мутаваккили хурдсол хӯшачини ин сӯҳбатҳои бамаънӣ буд. Овони хурдсолӣ аз Ота Ғиёс Абдулғанӣ—мақомсарои номӣ дарси мусиқӣ гирифтааст. Фолклори Бухоро, мавригӣ ва бухорчаҳоро бо мароқ мешунид.

Аз фолклори Бухоро сухан ба миён овардед. Боре дар хонаи як дӯстам меҳмон будам. У видеокассетаеро ба маърази намоиш гузошт, ки сурудҳои халқии Бухороро дар бар гирифта буд. Филм—консертро дар дашту биёбон бо корвони шутурҳо ва дар равоқу саҳни масҷиду мадрасаҳои Бухоро ба навор гирифта будаанд. Имрӯз дар ёдам нест, ки рӯи дастархони ӯ чӣ хӯрданиҳое буд. Вале завқу лаззати он сурудҳо ва рақсҳои зебо то ҳанӯз бо ман аст. Чаро санъати дастаҳои фолклории Бухоро дар ҷаҳоннамо ба таври бояду шояд тарғиб карда намешаванд? Гоҳо мебинед, ки ба ҷои мавригиҳои асил мавригиҳои тарҷумавӣ пешниҳод мешаванд?

Шумо дуруст ба мушоҳада гирифтаед. Ҳама чиз дар асли худ зебост. Бояд рангинкамони фолклори Бухоро бо тамоми рангҳояш ба назари мардум бинамояд. Устод низ ҳамипро мехостанд.

Дар боло аз аъзои оила, хешон ва алоқамандони хонадони устод ёд кардед. Аксарияти онҳо ба вартаи муҷозоти сталинӣ сарнагун афтоданд. Гумон мекунам, ки агар даста (хоин) аз худамон намебаромад, баъзе аз он дарахтони пурбор аз захми табари хунрези он аҳд амон меёфтанд.

Хиёнат, бо вуҷуди он ки дар ҳамаи асру замонҳо мавриди маҳкамату нафрати халқ гирифтааст, ба ин ё он шакл намоён шуда меистад. Агар ба дидаи таҳқиқ нигаред, аксарияти хоинон одамони беҳунар ё камҳунаранд.

Бешак, муҳити созгор, истеъдоди фитрӣ ва шогирдиву устодӣ яке аз омилҳои пешрафти инсон аст. Ба ғайр аз муҳит боз чӣ омилҳое ба такмили маҳорати устод мусоидат кардаанд?

Пас аз табаддулоти соли 1917—и Руссия инқилоб дар Бухоро низ тахти амирро вожгун сохт. Ҷумҳурияти Халқии Бухоро таъсис ёфт. Дертар пас аз худмуайянкунии миллӣ ва марзбандиҳои сиёсӣ соли 1925 Самарқанд ба сифати пойтахти Ҷумҳурияти Шӯравии Сотсиалистии Ӯзбекистон шинохта шуд. Дар баробари оилаи Файзулло Хоҷаев, Фитратҳо аъзои оилаи Бурҳоновҳо низ ба Самарқанд кӯчиданд...

Дар Самарқанд Мутаваккил Бурҳонов ба муҳити Муҳиддин Қорӣ—Ёқубов, Тамарахоним, Юсуфҷон—қизиқ, Ҳоҷӣ Сиддиқ, Ҳоҷӣ Абдулазиз Расулов барин санъаткорони номӣ афтод. Санъати онҳоро мавриди омӯзиш қарор дод.

Соли 1928 устод донишҷӯи Институти мусиқӣ ва хореографии Самарқанд буд. Институт ба тақдири минбаъдаи оҳангсози ҷавон нақши бузург бозид. Алифбои мусиқаи аврупоиро дар ин маскан аз худ намуд. Аз ин маърифатгоҳ Толибҷон Содиқов, Шариф Рамазонов, Мухтор Ашрафӣ, Донӣ Зокиров барин оҳангсозони барҷаста низ ба ҳаёт роҳхат гирифтаанд. Даргоҳи мазкур ба пайванди ду санъати мусиқӣ—санъати мусиқии анъанавӣ (Шарқ) ва ғайрианъанавӣ (Ғарб) асос гузоштааст.

Соли 1932 Бурҳонов сокини пойтахти нави Ӯзбекистон—Тошканд гардид. Дар Тошканд дӯстону шиносҳои нав пайдо кард. Ошноӣ бо санъаткорон Соро Эшонтӯраева, Шукур Бурҳонов, А.Ҷалилов, А.Хоҷаев, Л.Нарзуллоев, С.Табибуллоев, Набӣ Раҳимов, З.Садриева, Ш.Қайюмов, З.Ҳидоятова, М.Кузнетсова, Аборо Ҳидоятов, Маннон Уйғур ба Мутаваккил Бурҳонов имкон дод, ки хусусиятҳои ба худ хоси санъати театриро амиқтар биомӯзад.

Устод тақозои тақдир солҳои сиюми асри сипарӣ дар Тоҷикистон низ ба сар бурдааст. Бародараш Мисбоҳ—узви КМ ҳизби коммунисти Тоҷикистон, сармуҳаррири рӯзномаи «Тоҷикистони сурх» буд. Дар ин ҷо ӯ бо Абулқосим Лоҳутӣ—шоири инқилобии тоҷик унс мегирад. Дуторнавози номии амири Бухоро Тоҳирҷон Давлатов низ он солҳо дар Душанбе буду бош дошт. Устод аз ӯ тарзи иҷрои оҳангҳои «Шашмақом»—ро биёмӯхт...

Таҳсил дар Консерваторияи ба номи П.И. Чайковскии Маскав, шогирдӣ дар назди И.В. Василенко барин оҳангсозони боистеъдоди рус дар такмили маҳорати касбии Мутаваккил Бурҳонов нақши бузурге бозиданд. Консерватория ба рӯи ӯ дари олами мусиқии Аврупоро фарохтар кушод.

Аз ҳамон солҳо дар дили ҳассоси оҳангсоз нияти хизмат кардан ба ду халқи бародар—ӯзбеку тоҷик ошён гузоштааст.

Аввалин мусиқаи сохтаи ӯ ба шеъри «Эй булбул»—и шоири номӣ—Абулқосим Лоҳутӣ аз ҷониби иштирокчиёни съезди якуми навивандагони собиқ ИҶШС баҳои муносиб гирифтааст.

Романси дигари ӯ (барои садо ва оркестри симфонӣ) ба шеъри Ҳофизи Шерозӣ «Намедонам чӣ ном дорад» унвон дорад, ки то имрӯз аз беҳтарин асари мусиқӣ дар таърихи оҳангсозии минтақа ба шумор меравад. Дар он се мусиқа: мусиқаи дохилии шеъри Ҳофиз, оҳангҳои мақом ва мусиқаи Ғарб якдигарро такмил додаанд. Бино ба ҳукми санъатшиносон маҳз романси мазкур сабаб шуда будааст, ки алоқамандони санъати мусиқӣ номи Мутаваккил Бурҳоноввро дар қатори оҳангсозони шинохта ба забон гиранд.

Соли 1936 ӯ дар ташкили Филармонияи давлатии ӯзбек ҳамроҳи Қорӣ Ёқубов, Толиб Содиқов ва Мухтор Ашрафиҳо саҳм мегузорад.

Романсҳои устод ба шеъри Машраб «Ишқ ўти», ғазали Навоӣ «Табассум қилмадинг» дар жанри вокалӣ «Достон—қасида ба Алишер Навоӣ» (матни Абдулло Орифов) ва «Операи Алишер Навоӣ» аз он ваҷҳ далели бузургии устоданд, ки ба қонуну қоидаҳои мусиқаи рӯз пурра мувофиқат мекунанд. Дар ин асарҳо заргарии устод ба назари зашииносон бараъло менамояд.

Мусиқаҳои (барои хор) ба суруди халқии иронии «Гули гандум», «Дамкул—Дамкул» ва суруди халқии тоҷикии «Сари кӯҳи баланд», «Заррагул» сохтаи Бурҳонов ҷолиби диққатанд.

Соле ки суруди хории «Гули гандум» дар ду анҷумани байналхалқӣ садо дод, ҳама ба ваҷд омаданд. Хусусан мусиқашиносони эронӣ. Бино ба иқрорашон онҳо то он рӯз ҳеҷ гумон надоштаанд, ки суруд дар ҳавои садҳо сози асбоби мусиқӣ ва иштироки гурӯҳи овозхонон ба ин андоза зебову салис ба гӯшҳо мерасад.

Шумо дар чӣ андешаед? Ба назарам забони романс, балет, опера барин осори мусиқиро на ҳама мефаҳманд. Чунин ба назар мерасад, ки гурӯҳи маҳдуди мардум бо санъати мусиқии Ғарб, ё омехтаи ғарбу шарқ ошноӣ доранд?

Вақте ки аз санъати мусиқии Ғарб ёд мекунем, набояд фаромӯш кард, ки элементҳои он дар санъати мусиқии халқи мо вуҷуд дошт. Мардуми мо рӯзҳои иди Наврӯз—баҳорон вақте ки ба сайри гули сурх мебароманд, яке тор, дигаре танбӯр, сеюмӣ доира ё дутор бо худ мегирифт. Дар лаби рӯдҳои зулол, ё домани талҳои сабзпӯш якҷоя дар ҳавои мусиқаи он асбобҳо суруд мехонданд, ки метавон онҳоро хори миллӣ номид.

Барои дарки ҳама гуна санъат маърифат чун обу ҳаво зарур аст. Илми мусиқаи Шарқу Ғарбро дар мактабҳои таълими ҳамагонӣ омӯзондан судбахш хоҳад буд. Шеър низ як намуди санъат аст, ки дарки он на ба ҳама муяссар гардад.

Яъне такрор намудан мехоҳад, ки «санъат барои санъат» аст?

Балки...

Ёдрас намудед, ки Бурҳонов шефтаи адабиёти мумтози Шарқ, аз ҷумла ошиқи осори классикони адабиёти форс—тоҷик буд..

Ӯ шеъри Умари Хайёмро бисёр дӯст медошт. Қариб, ки ҳамаи рубоиёташро аз ёд медонист. Барои мо низ гоҳо хонда тафсир мекард. Ғазали машҳури Хоҷа Ҳофизро, ки бо матлаи:

Ин чӣ шӯрест, ки дар даври қамар мебинам,
Ҳама офоқ пур аз фитнаву шар мебинам.

оғоз меёбад, бисёр замзама мекард.

Маслиҳат медод, ки мо низ ба ин олами зебо—ашъори классикони адабиёти Шарқ бештар рӯ оварем.

«Куҳанро нав куну тарҳи дигар рез» фармудааст аллома Муҳаммад Иқбол. Аз Мадҳияи Ӯзбекистони соҳибистиқлол, ки муаллифаш Мутаваккил Бурҳонованд, сухане чанд ба миён меовардед.

Аллома Иқбол хеле дуруст фармудааст. Мо набояд ба хотири навсозиҳои хурду бузург мероси кӯҳнаро батамом аз байн барем.

Устод чунин кард. Дар озмуни мастур (пӯшида) бо Мадҳияи чанд даҳсола қабл офаридааш (ба матни Шоири Мардумии Ӯзбекистон Абдулло Орифов) иштирок намуд. Албатта тағйироти ҷузъӣ ба оҳангу матн ворид шуданд.

Мадҳия савту оҳанги мутантанест, ки якҷоя бо матн дар он бояд гузаштаву имрӯз ва фардои халқу Ватан таҷассум ёбад. Мадҳияи устод аз ҷумлаи чунин мадҳияҳост. Мазмуну мӯҳтавои матнаш низ муассир аст. Метавонанд ҳазорҳо касон якҷоя ба иҷрояш шурӯъ кунанд.

Шумо яке аз оҳангсозони номии Ӯзбекистон ҳастед. Аҳли санъат ва алоқамандони мусиқаи муосир бо операҳои зебоятон «Умари Хайём», «Ал Фарғонӣ», «Бухорои Шариф» балетҳои ҷаззобатон « «Нодира», «Маросими зардӯштиён», «Бурҷи Улуғбек», «Роҳи бузурги абрешим», «Достони ишқ», симфонияҳои дилнишинатон №1«Ғазал», №2«Ибни Сино»,№3 «Ҳамза», №4 «Мовароуннаҳр», №5 «Ҳолоти Алишер Навоӣ», драмаҳои мусиқиатон «Прометей», «Роҷа» ва беш аз сад суруду романс ва осори хории гӯшнавозатон ошноянд.

Чанде қабл дар бинои Консерваторияи Давлатии Ӯзбекистон ва қасри «Туркистон» боз як асари шумо (Достон барои овоз ва оркестр) ба шеъри шоир, Қаҳрамони Ӯзбекистон Абдулло Орифов—«Санъатам», ки ба ёдбуди устод Мутаваккил Бурҳонов бахшида шудааст, садо дод. Фикри офаридани асар дар шумо чӣ хел пайдо шуд?

«Ин мулки ҷаҳон ба кас намонад ҷовид. Рафтанду равему боз оянду раванд»-фармудааст ҳаким Умари Хайём. Баъди чанд асри ӯ Шайх Саъдӣ афзудааст: «Давлатаи ҷовид ёфт зар кӣ накӯйон зист». Осори устод, номи неки устод дар дили халқи санъатдӯст ҳамчу абадӣ хоҳад монд.

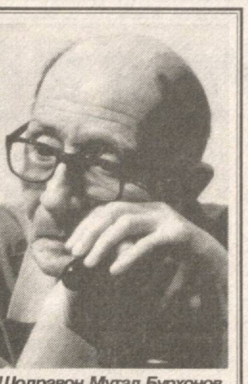

Шодравон Мутал Бурҳонов.

Устод Абдулло Орифов дар шеъри худ «Санъатам» меҳру муҳаббати ба оҳангсоз Мутаваккил Бурҳонов доштаи халқи Ӯзбекистонро таҷассум намудаанд. Ман хостам ин садоқатро ба тавассути оҳанг ба мардум расонам. Гумон мекунам, ки ин кор рӯҳи устодро шод гардонад.

Бале, дар бораи он асари марғуб аҳли санъат бо қаноатмандӣ ҳарф мезананд. Шогирдони Мутаваккил Бурҳонов дар ҷодаи санъат кам нестанд. Вале чаро ӯ маҳз шуморо қоиммақом (ҷойгузини сазовор) донист?

Боре устод гуфта буд: «Мустафоҷон, ту як соат ҳам аз ман сабақ нагирифтаӣ. Пас чаро манро устод мехонӣ? Ҷавоб додам: «Ба шогирд сабақ додани устод шарт нест, ман аз осори шумо бисёр чиз омӯхтаам».

Магарам нуқтаи назар, олами маънавии мо бо ҳам шабоҳате дошт. Мисле ки чанд олим сарчашмаву манбаъҳои зиёдеро дар алоҳидагӣ омӯхта ба як хулоса меоянд, ҷамъбасту хулосаҳои мо низ дар олами мусиқа як хел буд. Устод назари дақиқ дошт. На ҳамаи осори мусиқӣ барояш писанд меомад.

Лаҳзаҳое, ки рубоиёти Умари Хайёмро бо шеваи худ хонда тафсир мекард, ман саропо гӯшу хуш мешудам.

Гоҳо ба тариқи шухӣ мегуфт, ки: «Мустафоҷон, ман дар бисёр мактабҳои мусиқӣ хондаам. Вале дил мехоҳад, ки ба шумо низ шогирд афтам».

Хоксориву фурӯтании устод ба худаш мезебид.

Дар хотима бо як мисоли рӯшан мехоҳам пеши назари хонанда бузургии устодро бинамоям. Шеъри мо—халқҳои Осиёи Марказӣ то ба наздикиҳо анъанавӣ буд. Дар пайравӣ ба адабиёти Аврупо мо қолабшиканӣ кардем, яъне сатрҳоро дарозу кӯтоҳ гирифтем ва номидем ин навъи шеърро шеъри сафед ё нав. Вале арӯз ва дигар хусусиятҳои миллиро нигоҳ доштем.

Ин борро дар олами мусиқа Мутаваккил Бурҳонов барин заршиносони соҳа ба дӯши худ гирифтанд. Дар заминаи мусиқаи миллӣ мусиқаи наве ба дунё омад. Ба масал Бурҳоновҳо боғбоне буданд, ки ду дарахти пурборро ба ҳам пайванд доданд.

Мусоҳиб Абдулло СУБҲОН

xxx

Дар поён шеъри Шоири мардумии Ӯзбекистон Абдулло Орифов—«Санъатам» дар тарҷумаи мусоҳиб ва як рубоии ӯ ба хонандагон пешниҳод мегардид.

Абдулло Орифов,
Шоири мардумии Ӯзбекистон

Санъатам

(Ба ёдбуди Мутал Бурҳонов)

Зинда моние ҷовидон, ҷон санъатам,
Дар дилам як умр имон, санъатам.

Кам наӣ аз сарвати ҳар ду ҷаҳон
Бахри ман гаштӣ шараф—шон, санъатам.

Гаҳ Навоӣ, Ҳофизу Хайём гоҳ
Чӯр буда бо ту ҳар он, санъатам.

Хор бо ғунча тараҳҳум кай кунад,
Дар табассумҳот исён, санъатам.

Шукр—мадҳи мулки беҳамто шудӣ
Сар ба сар шавқ аст кайҳон, санъатам.

Ҷуз ту ёре дар ҳама умрам набуд,
Зурриётам дар дил армон, санъатам.

Бош розӣ, ман Мутал Бурҳон будам,
Ёд кун, ҷон Ӯзбекистон, снъатам.

Тарҷума аз забони ӯзбекӣ.

Рубоӣ

Ба ёдбуди Мутаваккил Бурҳонов

Фарзанди Бухорои Шариф—Бурҳонам,
Бо санъати хеш ҷовидон мемонам.
Ӯ кист, ки хонда бесамар боғи маро,
Чун Дилбару[1]. «Мустафост»[2].
фарзандонам.

А.С.

1. Дилбар—номзади илмҳои санъатшиносӣ Дилбар Рашидӣ
2. Мустафо—қоиммақоми оҳангсоз Мустафо Бафоев

Ба пешвози ҷашнвораи IV байналхалқии мусиқии «Шарқ тароналари»

Мавҷи таронаҳо дар осмони Самарқанд

Пас аз чанд моҳ дар Самарқанд фестивали IY-и байналхалқии мусиқии «Шарқ тароналари» оғоз меёбад. Тайёрӣ ба ин чорабинӣ аллакай ибтидо гирифтааст. Ҳокими вилояти Самарқанд Йӯлдош Суюнов ба хабарнигори ӮзА дар бобати ин омодагарӣ чунин гуфт:

—Ҳар сол шумораи кишварҳое, ки хоҳиши ба ин озмун иштирок намуданро изҳор медоранд, меафзояд. Хурсандиовар аст, ки ба фестивал нафақат арбобони санъати Машриқзамин, балки оҳангсозону мусиқорони кишварҳои Аврупо ва қитъаи Амрико ҳам рағбат зоҳир менамоянд. Сабаб он аст, ки Самарқанд яке аз қисматҳои асосии тамаддуни Шарқ ба шумор меравад, дар ин гӯшаи замин мактаби бесобиқаи фарҳанг ва санъат рушд кардааст.

Ин анҷумани навбатии байналхалқӣ низ дар сатҳи баланд гузаронида хоҳад шуд.

Тадбирҳои асосии озмун чун анъана дар майдони Регистон баргузор мегарданд. Бинобар ҳамин ҳам дар ин ҷо корҳои тайёрӣ бо суръату сифати баланд идома доранд. Майдон сарсабз ва аз ҳар ҷиҳат зебо мегардад.

Меҳмонони шаҳри мо, ки ба озмуни мусиқӣ иштирок мекунанд, баробари ин бо ҷойҳои таърихӣ ва ёдгориҳои меъмории шаҳри Самарқанд ошно мегарданд. Бинобар ҳамин ҳам ба ободонӣ ва ороиши шаҳр эътибори махсус медиҳем. Зебу зиннати шаҳр ба рӯҳияти ҷашнвора мувофиқ гардонида мешавад. Дар тамоми гузару маҳаллаҳои шаҳр корҳои ободонӣ ва бунёдгарӣ ҷараён доранд. Ба ғайр аз ин ободу кабудизор гардонидани ҳудудҳои атрофи маҷмӯъҳои Имом Бухорӣ ва Мотрудӣ, масҷидҳои Бибихонум ва маҷмӯи Шоҳизинда, расадхонаи Улуғбек, ки меҳмонони фестивал аз ин ҷойҳо дидан мекунанд, ба роҳ монда шудаанд.

Маҷмӯи консертии «Мӯъҷиза», ки тантанаҳои асосии фестивал дар он ҷо баргузор мегарданд, васеъ гардид. Ҳоло баъд аз гузаронидани корҳои бунёдкорӣ ин маркази маданӣ, қариб чору ним ҳазор тамошобинро гунҷонида метавонад. Иштирокдорони фестивал санъати худро метавонанд дар дигар майдонҳои консертӣ ҳам ба бинандагон пешкаш намоянд. Барои ин майдонҳо ва саҳнаҳои иловагӣ омода гардидаанд.

Тантанаҳои фестивал инчунин дар ноҳияҳои Самарқанд, Ургут ва Тайлоқ баргузор мегарданд. Дар ин ноҳияҳо садҳо меҳмонони хориҷӣ барои қабули ба гузаронидани анҷумани байналхалқӣ фароҳам оварда шудаанд. Барои бармаҳал иштирокдорони озмун созмон ёфтааст. Тамоми имконият ба бинандагони он муҳайё мегардад.

Барои қабули мувофиқи маъқули меҳмонони хориҷӣ кулли шароит ба вуҷуд оварда шудааст. Маҷмӯи меҳмонхонаи «Афросиёб» имкон дорад садҳо меҳмонро қабул намояд. Меҳмонхонаи «Зарафшон» низ барои қабули меҳмонони анҷуман дар сатҳи меъёрҳои байналхалқӣ таъмир ва тармим карда шуд.

Зиёда аз 500 нафар дӯстдорони хориҷии санъат хоҳиши дар озмуни навбатӣ иштирок карданро изҳор намуданд. Ин аз он шаҳодат медиҳад, ки обрӯву нуфузи озмуни мусиқии «Шарқ тароналари», на фақат дар байни намояндагони ҷабҳаи фарҳанг ва санъат, балки дар байни мухлисони оддии санъат ҳам меафзояд. Ин бошад ҳисси масъулиятшиносии моро боз ҳам баланд мебардорад.

Бо мақсади мувофиқи табъ ба роҳ мондани хизмати нақлиёт ба меҳмонон ва иштирокдорони фестивал автобусҳои нави тамғаи «Узотайўл» -и корхонаи муштараки «СамКочАвто» тайёр карда шуданд. Барои меҳмононро бо торихи ватани мо, комёбиҳои мардуми Ӯзбекистон дар солҳои истиқлол ошно намудан гурӯҳи роҳбаладҳо тайёр карда шудаанд.

Мо бовар дорем, ки зарфҳои зебо ва назаррабое, ки коркунони ҷамъиятҳои саҳмдорони «Нафис» ва «Бофанда» -и Самарқанд махсус барои меҳмонон ва иштирокдорони озмун бо тимсолҳои фестивали 1Y-и байналхалқии мусиқии «Шарқ тароналари» омода намудаанд, диққату эътибори меҳмонони хориҷиии шаҳри моро ба худ мекашанд.

Акбар ҚАРШИЕВ,
хабарнигори ӮзА.

Донишгоҳи давлатии Самарқанд ба номи Алишер Навоӣ

дар соли хониши 2003-2004

барои тарбияи бакалаврҳо ба ихтисосҳое, ки хониш ба забони тоҷикӣ аст, қабул эълон мекунад.

Ба шӯъбаи рӯзона

— таълими ибтидоӣ ва варзиш, кори тарбиявӣ
— филологияи тоҷик
— биология
— физика
— математика
— информатика ва технологияҳои информатикӣ

Ба шӯъбаи ғоибона

— таълими меҳнат

Ба шӯъбаи ғоибонаи махсус

— забони модарӣ ва адабиёт

Абитуриент ба комиссияи қабули донишгоҳ ҳуҷҷатҳои зеринро месупорад:

1. Ариза ба номи ректори донишгоҳ
2. Нусхаи аслии ҳуҷҷати муассисаҳои таълимии мактаби миёна, миёнаи махсуси касбӣ-ҳунарӣ
3. 6 дона сурат (дар ҳаҷми 3x4)
4. Маълумотномаи тиббӣ дар шакли № 0,86-У
5. Паспорт ва ҳуҷҷат барои алоқадории хизмати ҳарбӣ (шахсан нишон дода мешавад).
6. Нусхаи аслии ҳуҷҷате, ки барои ғолибони мусобиқаҳо ва олимпиадаҳои ҷумҳурӣ ва байналхалқӣ ҳуқуқи ба донишгоҳ бе имтиҳон қабул шуданро медиҳад.
7. Роҳномаи ба комиссияи қабул месупорида, барои абитуриентҳое, ки хизмати ҳарбии муддатдорро хатм намуда, бо роҳнамоии қисмҳои ҳарбӣ омадаанд.

ЭЗОҲ: ба гурӯҳи ғоибонаи махсус шахсоне, ки соҳиби маълумоти миёнаи махсус ва бакалаврӣ буда, дар педагогикаи касбӣ собиқаи кории камаш сесола доранд, қабул карда мешаванд.

Дар риштаҳое, ки хониш ба забони тоҷикӣ аст, қабул дар асоси тест, имтиҳоноти касбӣ мувофиқи системаи бисёрбаллӣ ба амал меояд. Ба ин тахассусҳо аризаҳои педагогоне, ки омӯзишгоҳҳоро фақат ба забони тоҷикӣ хатм намудаанд, қабул карда мешавад.

Ҳуҷҷатҳо аз 20 июн то 20 июл қабул карда мешавад.

Тести санҷишӣ 1 август баргузор мешавад.

Манзили мо: шаҳри Самарқанд, хиёбони Университет, 15. Бинои факултаи физика-химия.

Телефонҳо: 35-19-38; 35-01-74.

Комиссияи қабули ДДС.

Хабари нохушу пурдарди аз Чодак расида, нисбати вафоти нобаҳангоми ҷигаргӯшаи дӯсти арҷмандам Муҳаммадхоҷа Ҳасанов

ҲАСАНҶОН

мо — Отахонзодаҳоро низ ба ғаму андӯҳи беандоза гузошт. Ба Шумо ва аҳли хонадони Шумо аз даргоҳи Худованд сабри ҷамил мехоҳем.

Дар китоби бузургони аср

Тошканд, (мухбири ӮзА Б.Хидиров). Ба рӯйхати «Одамони бузурги асри XXI», ки Маркази тарҷумаиҳолии Байналхалқии Кембриҷ дар Британиёи Кабир ба дасти чоп додааст, номи олими ӯзбек, академик Назар Тӯраев низ дохил гардидааст.

Дар китоби мазкур чашми кас ба номи ду ҳазор олимони машҳур, арбобони ҷамъиятиву давлатӣ меафтад. Дар қатори номи онҳо ҷой гирифтани номи Н.Тӯраев, ки солҳои зиёде боз дар соҳаи физикаи ядроӣ пажӯҳишҳои илмӣ мебарад, далели эътирофи ҷаҳонии хизматҳои ӯ паи рушду тараққии илм аст.

Дар баробари роҳбарӣ ба маркази пажӯҳиши илмии Фарҳангистони улуми Ӯзбекистон Н.Тӯраев дар лабораторияи назарияи алоқаи мутақобилаи заррахои атомӣ бо қабати болоии ҷисмҳои сахти Пажӯҳишгоҳи электроникӣ тадқиқот мебарад. Вай назарияи бо кӯмаки заррахои атомӣ омӯхтани хусусияти қабати болоии ҷисмҳои сахтро офарид ва бо ҳамин ба рушди илми мо саҳм гузошт.

Н.Тӯраев муаллифи анқариб 300 рисолаву дастурҳои илмист. Китоби ӯ «Садамаи заррахои атомӣ бо қабати болоии ҷисмҳои сахт», ки бо ҳаммуаллифии ҳампешаҳои хӯллландиаш таълиф ёфтааст, аз ҷониби аҳли илм баҳои баланд гирифт.

Дар кӯдакистони рақами 53 ноҳияи Файзулло Хӯҷаеви шаҳри Бухоро барои 220 кӯдак ҷой мавҷуд. Аммо дар айни ҳол дар ин маскан 175 нафар фарзандони аҳли ин маҳал тарбия меёбанд.

Дар кӯдакистон хонаҳои махсуси мусиқӣ, тарбияи ҷисмонӣ, маънавияту маърифат, рӯҳшиносӣ фитобар мавҷуд аст. Хусусан фитобари он диққатҷалбкунанда мебошад, ки дар он аз гиёҳҳои гуногун барои кӯдакон шарбатҳо рехта мешаванд.

Дар сурат: *ҳамшираи ботаҷрибаи кӯдакистон* ***Зулхумор Қиличева*** *ҳамеша дар ғами кӯдакони боғча аст. Маҳз ӯ ба саломатии фарзандон ғамхорӣ зоҳир менамояд, ки беш аз бист сол собиқаи корӣ дорад.*

Суратгир: Зебунисо ҚУРБОНОВА.

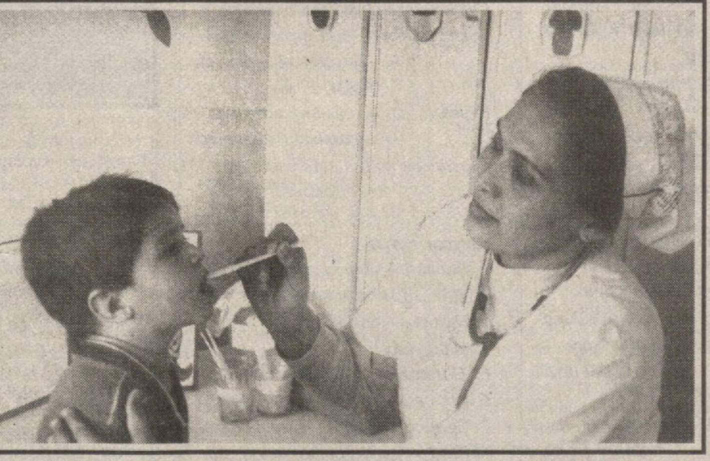

Овози тоҷик

МУАССИСЛАР:
Ӯзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Кенгаши ва Ӯзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси.
Тожик тилида нашр этилади.

Сармуҳаррир
Шерпӯлод ВАКИЛОВ

Рӯзнома ҳафтае ду маротиба: рӯзҳои чоршанбе ва шанбе чоп мешавад.

Рӯзнома дар компутерхонаи идора чинда, саҳифабанд гардид.

Ҳаҷми насри бадей, очерку мақола аз 5 саҳифаи чопи ду интервалӣ ва шеър аз 50 мисраъ зиёд бошад, идора қабул намекунад. Рӯзнома ба мактубҳои интишорнашуда ҷавоб намегардонад.

Рӯзнома дар Кумитаи давлатии матбуоти Ӯзбекистон номнавис гардидааст. Тартиби номнависшуда № 16. Г - 577

Теъдоди чоп 1100. 1 2 3 4 5 6

Ҳисоби сурати мо дар бонк: Ҳ/С 20212000800101767001, МФО 00423. Шӯъбаи Меҳнати ЖСБ дар шаҳри Тошканд.

Муҳаррири навбатдор: **Т. ИКРОМОВ.**
Мусаҳҳеҳон: ДОДОБОЕВА М. ФАЁЗОВА Т.
Саҳифабанд: Х. ТӮХТАЕВА.

Нишонии мо:
700047 ш.Тошканд, кӯчаи Матбуотчилар, 32.
Телефонҳо: қабулгоҳ 133 - 82 - 83; шӯъбаи мактубҳо ва корҳои оммавӣ 136 - 57 - 28.
Индекси обуна 170.

Матбааи табъу нашри Ширкати саҳҳомии «Шарқ», нишонии корхона: кӯчаи Буюк Турон, хонаи 41.